

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	36855 Філологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36855
Назва ОП	Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Загнітко Анатолій Панасович, Михнюк Сергій Вікторович, Чик Денис Чабович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.09.2020 р. – 30.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/035_Filolohiia.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/035_Programa.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОМП загалом відповідає Критеріям. Навчання за ОМП підкріплене відповідною матеріальною базою й навчально-методичними напрацюваннями викладачів. Змістове наповнення ОМП корелює з суспільною місією, візією та стратегією університету, має належну загальнонаціональну мотивацію. Функціонування ОМП «Філологія» у ЗВО ґрунтоване на традиціях наукових шкіл Київського університету імені Бориса Грінченка, що сукупно охоплюють теоретико-лінгвістичні, літературознавчі та інші наукові напрями й спеціалізації. Взаємодія та діалог зі стейкхолдерами останніми роками має систематичний характер. Корелювання фактичного навантаження й обсягу більшості освітніх компонентів ґрунтовано на зацікавленнях здобувачів. Чітка структура ОМП свідчить про достатній рівень її опрацювання. В ОМП чітко простежувані внутрішні взаємозв'язки освітніх компонентів, результатом вивчення яких є досяжність результатів навчання із комплексним використанням схарактеризованих форм і методів навчання, відповідність предметній області з концентровано реалізованим студентоцентрованим орієнтуванням на індивідуальний вибір дисциплін та урахуванням науково-дослідницького зацікавлення здобувачів у формуванні власної траєкторії. ОМП визначає науково-викладацьку підготовку здобувачів PhD з урахуванням регіональних потреб і запитів, а також орієнтує на ефективне опанування компетентностей і внутрішньо диференційований обсяг різних форм самостійної роботи. Правила прийому на навчання є мотивованими й зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Матеріали на сайті орієнтовані на конкретного споживача й подають вичерпну інформацію про ОМП. Академічна та фахова кваліфікація, публікаційна активність у провідних філологічних виданнях, простежувана динаміка індивідуального розвитку науково-педагогічних працівників корелює з цілями та програмними результатами ОМП. Процедури визнання результатів навчання, здобуті в інших ЗВО, нормативно врегульовані. Локальні документи належним чином відбивають особливості залагодження й урегулювання конфліктних ситуацій. В університеті активно сприяють упровадженню приписів і норм академічної доброчесності, працюють над основними чинниками дотримання прав академічної свободи. ЗВО організаційно й матеріально забезпечує в межах ОМП достатню апробацію результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики. Під час реалізації даної ОМП систематично відбувається дотримання принципів публічності та прозорості.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОМП сфокусована на врахування тенденцій розвитку спеціальності й особливості розвитку ринку праці. В ОМП чітко вирізнено предметну область, обсяг компетентностей, програмні результати навчання є вимірювані й забезпечують виконання заявлених цілей ОМП. Напрацьовано університетську модель систематичного читання гостьових лекцій, що знайшло підтвердження на зустрічі з роботодавцями (представниками академічної спільноти), які беруть участь в обговоренні наповнення ОМП. Обсяг і зміст ОМП відповідає вимогам законодавства і предметній сфері. Структура ОМП забезпечує необхідний обсяг освітніх компонентів, орієнтованих на формування рівня компетентності, передбаченого Національною рамкою кваліфікації та іншими нормативними актами. Інформація про мету, зміст і програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання наявна в робочих навчальних програмах, опрацьованих для всіх освітніх компонентів та оприлюднених на сайті ЗВО у вільному доступі. Стипендіальне забезпечення та преміювання НПП, здобувачів вищої освіти, соціальне підтримування здобувачів вищої освіти упорядковане локальними нормативними актами. Кращими практиками ЗВО є напрацьована система участі НПП і здобувачів вищої освіти в різних міжнародних програмах (грантових і академічної мобільності), наявність фахового видання з галузі й інших спеціалізованих періодичних видань, активна діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, участь здобувачів PhD у Вченій раді університету. Функціонування НМЦ стандартизації та якості освіти забезпечує координацію моніторингу якості освіти, сприяє досягненню систематичного впровадження результатів поточного і підсумкового контролю та ін. Відкрито відбувається обговорення проекту змін до ОМП, залучення зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів до аналізу проекту змін.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ пропонує передбачити в ОМП нормативний ОК, який мав би спрямування на формування професійно-педагогічної компетенції викладача закладу вищої освіти. Потребують симетризації обсяги кредитів ЄКТС, кількість годин і терміни проходження науково-викладацької практики в навчальному плані та робочій програмі. Слід залучати інші ЗВО та структури НАН України як бази практики. Слід звернути увагу на відсутність методів викладання в робочих програмах ОК і деталізацію організації самостійної роботи. Рекомендовано розробити процедуру отримання пропозицій від здобувачів щодо перегляду форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень і врахування таких пропозицій. Варто посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів ОМП щодо можливостей неформальної й інформальної освіти та процедури визнання здобутих таким чином результатів. ЕГ рекомендує ЗВО нормативно зафіксувати обов'язкове врахування результатів рейтингу викладачів за підсумками конкурсу «Лідер року» та опитування «Викладач очима студентів» на етапі обговорення кандидатур претендентів на відповідні посади. Слід оновити «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників університету» з огляду на те, що чинним є новий «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». Бажано розглянути можливість систематичного залучення до викладання вибіркового курсів представників академічної спільноти інших ЗВО-

партнерів і наукових співробітників НАН України. ЕГ пропонує розробити чіткі та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу процедури щодо розгляду повідомлень про конфліктні ситуації, якими зможе керуватися університетська Комісія з питань етики. Слід звернути увагу на популяризацію діяльності Соціально-психологічної служби університету. Варто залучати органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Слід систематично проводити опитування роботодавців (представників академічної спільноти) щодо якості ОНП. Рекомендовано розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок представників Київської міської ради. Слід систематизувати започатковану на ОНП позитивну практику спільних публікацій наукових керівників і здобувачів ОНП у провідних наукових виданнях України та зарубіжжя, що індексуються наукометричними базами даних «Scopus» та «WoS». ЕГ пропонує звернути увагу на необхідність мотивування окремих науково-педагогічних працівників до публікацій у фахових виданнях із врахуванням специфіки та змістового наповнення ОК, викладання яких вони забезпечують. Варто розглянути можливість забезпечення можливості участі в закордонному стажуванні кожного аспіранта за даною ОНП впродовж навчання. ЕГ рекомендує вчасно оприлюднювати для громадського обговорення не лише зміни до ОНП, а й проєкт ОНП у відкритому доступі, разом із переліком пропозицій від зацікавлених сторін після закінчення громадського обговорення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми «Філологія», викладені у звіті про самооцінювання та безпосередньо в ОНП, сформульовані чітко та є зрозумілими. Цілі ОНП відповідають місії та стратегії університету, які викладені в «Стратегії (Програмі) розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка на 2018-2022 рр.» (<https://cutt.ly/3gtIuxx>), зокрема, в частині його місії (служити людині, громаді, суспільству); цінностях (людина, громада, довіра, духовність, лідерство-служіння, відповідальність, професіоналізм, громадянська ідентичність, свобода, різноманіття). Зазначені стратегічні цілі розвитку Університету на 2018-2022 роки («Розвиток Університету як простору вільних особистостей, об'єднаних спільними корпоративними цінностями і культурою лідерства-служіння, гідного присвоєння статусу «національний»; забезпечення максимального сприяння розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, цілісних та культурних особистостей, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів; здійснення переходу до моделі інноваційного університету, науковоосвітнього HUB-закладу системи столичної освіти, спроможного забезпечити підготовку, розвиток і підвищення кваліфікації конкурентоспроможних професіоналів у різних сферах діяльності») кореспондують із цілями ОНП: «формування професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності в галузі філології; формування особистості дослідника, що усвідомлює й захищає систему академічних цінностей та прагне до саморозвитку» (<https://cutt.ly/XgtUqwa>). Надані ЕГ додаткові докази та онлайн зустрічі з адміністрацією та представниками сервісних служб ЗВО, гарантом ОНП і викладачами, які забезпечують викладання ОК і наукове керівництво на даній ОНП, а також із зовнішніми стейкхолдерами (випускниками і представниками академічної спільноти), підтверджують факт інноваційності ОП, її фокус на підготовці конкурентоспроможних професіоналів у галузі філології.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до наданих ЕГ протоколів засідання кафедри української літератури і компаративістики (протокол № 6 від 01.12.2015 р.), кафедри української мови, кафедри української літератури і компаративістики (протокол спільного засідання від 05.02.2016 р.), витягу з протоколу спільного засідання кафедр англійської філології, германської філології, романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства (протокол № 2 від 19.04.2016 р.) під час формулювання цілей та ПРН під час формування ОП було враховано насамперед досвід університетської спільноти (наприклад, професор Чеснокова Г.В. ознайомила з досвідом Великої Британії та США в укладанні та моніторингу програм PhD, практиками академічної доброчесності тощо; професор Брацькі А.С. ознайомив із відповідними програмами у польських університетах) та представників академічної спільноти НАН України (зокрема, д. філол. н., професор, завідувач відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови НАН України Городенська К.Г. запропонувала ввести наукові спецсемінари для аспірантів). Також ЕГ було надано скан-копії протоколів засідань кафедри, на яких обговорювалися результати моніторингу ОНП у 2019-2020 рр., висловлювалися міркування стейкхолдерів на етапі вдосконалення ОП. На засіданнях йшлося про потребу

поліпшення підготовки здобувачів вищої освіти за ОНП, про важливість інтеграції наукової та навчальної діяльності, активнішого залучення аспірантів до реалізації наукових тем кафедр, ухвалювалися рішення про зміну змістового наповнення вступного випробування. У засіданнях брали участь і аспіранти (що було підтверджено на онлайн зустрічі зі здобувачами), які запропонували враховувати рівень мовної підготовки аспірантів під час вивчення ОК «Наукова комунікація англійською мовою», збільшити кількість кредитів на проходження науково-викладацької практики та розширити кількість вибіркового ОК. На засіданнях кафедри розглядали результати опитування здобувачів: зокрема, аспіранти пропонували змінити змістове наповнення ОК «Філософія науки», перевести викладання ряду нормативних ОК у дистанційний формат. Було запропоновано актуалізувати зміст ОК «ІКТ в сучасних наукових дослідженнях». Здобувачі висловили сумнів в необхідності існуванні ОК «Загальнонаукова методологія» в її універсальному форматі. До обговорення змін у 2020 році були залучені рецензент ОНП 2016 року Шестопалова Т.П., завідувач кафедри української філології та міжкультурної комунікації Інституту філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Романенко О.В., професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості, заступник директора Інституту філології Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. Зазначені стейкхолдери підтвердили свою участь у обговоренні змін в ОНП під час онлайн зустрічі. Пропозиції стейкхолдерів знайшли відображення у розширенні пулу вибіркового ОК і уточненні назв окремих нормативних ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Відповідно до аналізу ОНП, результатів онлайн зустрічей із викладачами, роботодавцями і гарантом, ЕГ констатує, що в цілях, програмних результатах навчання і змісті компонентів ОНП акцентовано на тенденціях сучасної філології: загальнофілологічній методології; стратегії проведення наукових досліджень; крос-культурних, міждисциплінарних (інтермедіальних та інтерсеміотичних) студіях; питаннях сучасних генерики та генології; критичної оцінки філологічних явищ у суспільному контексті; особливостях проведення філологічних досліджень із використанням ІКТ. В ОНП 2016 р. було також враховано досвід аспірантських програм у КНУ імені Тараса Шевченка, НУ «Києво-Могилянська Академія», досвід, набутий викладачами під час стажувань та участі в наукових заходах у польських і чеських університетах (Гданському університеті, Познанському університеті ім. Адама Міцкевича, Університеті імені Масарика та ін.).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз відомостей про самооцінювання ОНП, ОНП 2016 р., проєкту змін до ОНП 2020 р., загальних та фахових компетентностей освітньої програми, програмних результатів навчання, компонентів ОП, робочих програм навчальних дисциплін, онлайн інтерв'ювання викладачів, здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів, виявив, що ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених вимогами Національної рамки кваліфікацій для відповідного освітньо-наукового рівня. Затверджений стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. ЕГ звертає увагу ЗВО на необхідності врахування окремих слушних пропозицій аспірантів щодо змін у структурі нормативних ОК, зокрема: розглянути потребу в наявності ОК «Загальнонаукова методологія» в структурі нормативних дисциплін, збільшити кількість кредитів для ОК «Інтернаціоналізація науки» та ОК «Науково-викладацька практика», оновити змістове наповнення ОК «ІКТ в сучасних наукових дослідженнях», ОК «Філософія науки» (оскільки структурні зміни в проєкті ОНП 2020 р. стосуються виключно вибіркового ОК (<https://cutt.ly/RgtUrXD>)). Також у ЗВО наявна практика опитування учасників освітнього процесу, зокрема і за даною ОП (результати опитування були надані ЕГ як додатковий доказ), до якої рекомендовано надалі залучати і випускників ОП для якісного перегляду та оновлення ОП. З огляду на те, що університет належить до комунальної форми власності, рекомендовано розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок представників Київської міської ради.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Філологія» корелюють із місією та стратегією Київського університету імені Бориса Грінченка, визначені з урахуванням позицій і потреб зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів, враховують досвід і тенденції розвитку спеціальності та галузі. ОНП було розроблено з урахуванням українських і закордонних освітніх програм. ОНП дозволяє досягти результатів навчання, визначених вимогами Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Під час перегляду ОНП ЕГ рекомендує також обговорювати та враховувати аналогічні українські та зарубіжні освітні програми, з якими могли ознайомитися під час досвіду академічного стажування як викладачі, так і здобувачі даної ОНП. ЕГ звертає увагу ЗВО на необхідності врахування окремих слушних пропозицій аспірантів щодо змін у структурі нормативних ОК, зокрема: слід розглянути потребу в наявності ОК «Загальнонаукова методологія» в структурі нормативних дисциплін, збільшити кількість кредитів для ОК «Інтернаціоналізація науки» та ОК «Науково-викладацька практика», оновити змістове наповнення ОК «ІКТ в сучасних наукових дослідженнях», ОК «Філософія науки». Рекомендовано розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок представників Київської міської ради з метою врахування інтересів територіальної громади міста Києва.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Виявлені недоліки освітньо-наукової програми не є суттєвими. Загалом, цілі та завдання ОНП «Філологія» є взаємообумовленими та відповідними місії та стратегії Київського університету імені Бориса Грінченка, визначені з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, враховують досвід і тенденції розвитку спеціальності та галузі, досвід українських та іноземних освітніх програм. ОНП дозволяє досягти результатів навчання, визначених вимогами Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП «Філологія» становить 60 кредитів ЄКТС, що цілком відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283)). Наявні 60 кредитів охоплюють обов'язкову (44 кредити) та вибіркову частину, диференційовані усі чотири обов'язкові компоненти – три освітні та один науковий, обсяг між якими розподілений так: формування компетентностей зі спеціальності – 18 кредитів; загальнонаукових – 10; дослідницьких – 6; мовних – 10. ОНП 2016 р. передбачає можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін (лише блоків дисциплін) – 26,7 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». На сьогодні стандарт вищої освіти спеціальності 035 Філологія третього освітнього рівня відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру. Наявні в ОНП 2016 року (<https://cutt.ly/mf8JK2b>) освітні компоненти формують логічну систему. Відповідно до Постанови КМУ № 261 від 23.02.2016 р. ОНП містить 4 складники, обсяг між якими розподілений так: формування компетентностей зі спеціальності – 18 кредитів; загальнонаукових – 10; дослідницьких – 6; мовних – 10. Усі складники ОНП спрямовані на набуття компетентностей відповідно до 8 рівня НРК. Так, набуттю глибинних знань зі спеціальності присвячені ОДФ 01, ОДФ 03 та вибіркові НД. Вибіркові дисципліни об'єднані в 6 блоків. Кожний блок подає відповідний науковий напрям (загальне мовознавство, германські мови, теорія літератури та ін.) і містить науковий семінар та перелік спецкурсів і спецсемінарів з такого напрямку. Такий підхід є цілком реальним і мотивований поставленими завданнями. ОК дають змогу досягти поставленої мети й ПРН (17), які корелюють із наявним переліком навчальних дисциплін. ПРН підпорядковані ідеї забезпечити особистісний та професійний розвиток дослідника-філолога з розкриттям його потенціалу, чим і зумовлений широкий спектр навчальних дисциплін обов'язкової частини з охопленням і стратегії наукових досліджень (6 кредитів), і розвитку філології як наукової галузі (4 кредити), і науково-дослідної інфраструктури в галузі філології (4 кредити) та ін. Наявний навчальний план за 2016 р. (<https://cutt.ly/bf45NTc>) корелює з ОНП «Філологія» 2016 р. Для оволодіння загальнонауковими компетентностями введено ОДЗ 01 «Філософія і методологія

наукової діяльності»; для набуття універсальних навичок дослідника розраховані ОДЗ 02; для здобуття мовних компетентностей – ОДЗ 03, ОДФ 02. Опанування ж фаховими компетентностями мають завдання ОДФ 1, а набуття науково-дослідних компетентностей – ОДФ 3. ОК послідовно диференційовані за курсами й семестрами (<https://cutt.ly/gf7hLja>). Текстуально розподіл подано в підрозділі 2.2. ОНП «Структурно-логічна схема ОП». Ні в ОНП, ні в РП зв'язки між навчальними дисциплінами текстуально не схарактеризовані (<https://cutt.ly/of7j4Cs>). Автори РПНД не зазначають ті ОК, які вивчаються паралельно. Опора на ОК, вивчені в межах ОНП, увиразнюється не завжди. Так, ОДЗ 02 «Стратегії наукових досліджень» вивчається в 1-му і 2-му семестрах (3 компоненти), тоді як ОДФ 05 «Науково-дослідна інфраструктура в галузі філології» (2 компоненти) – в 3-му, але в РПНД зв'язок між ними не увиразнений. Те саме стосується ОДЗ 03 «Наукова комунікація англійською мовою» (1–3 семестри) та ОДФ 02 «Академічне письмо англійською мовою» (1–4 семестри). ОНП передбачає можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін (лише блоків дисциплін) – 26,7 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». ЕГ ознайомила із порядком укладання РП, викладеним у «Методичних рекомендаціях» (<https://cutt.ly/7fберс6>), який подає схему укладання РПНД із відповідними складниками, та рекомендує відбити в нових ОНП і РПНД логічні зв'язки між ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОНП (<https://cutt.ly/2f7ExnH>), робочих програм ОК і НП дає підстави стверджувати, що ОДЗ 02, ОДЗ 03 (дисципліни формування загальних компетентностей), ОДФ 01, ОДФ 03 (дисципліни формування фахових компетентностей), а також усі вибіркові ОК відповідають предметній області спеціальності 035 «Філологія», їхні обсяг і кількість відповідають запитам здобувачів PhD.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача доктора філософії в галузі філології: 26,7% загальної кількості кредитів ЄКТС в ОНП відведено на вибіркові дисципліни, що цілком відповідає нормам Закону України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62). Анкета щодо оцінки якості освітньо-наукового процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії містила питання щодо обсягу вивчення дисциплін, можливе поглиблення навчально-дослідної практики та ін. У наданому на запит ЕГ результатів анкетування аспірантів (<https://cutt.ly/RgrepuP>) підтверджена можливість вибору навчальних дисциплін. Спількування зі здобувачами також підтвердило цей факт. Аспірантка 3 року навчання А.О. Москальчук, задіяна до опрацювання проекту ОНП 2020 року, зазначила, що за потреби здобувачі можуть обрати декілька дисциплін у межах різних блоків. Також формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізується завдяки можливості продовжувати обраний вектор наукових досліджень, започаткованих у магістратурі. Вибіркова частина ОНП 2016 року містить 6 блоків по 5 дисциплін. На запит здобувачів у проєкті ОНП 2020 року передбачено доповнення окремих блоків вибірковими навчальними дисциплінами. На сторінці відділу аспірантури і докторантури, присвяченій організуванню навчального процесу, наявний перелік вибіркових дисциплін і інформація про них у формі анотацій (<https://cutt.ly/Lf7YNMg>). Вибіркові дисципліни подані блоками, кожний із яких сумарно має 16 кредитів ЄКТС (див., наприклад, вибірковий блок «Порівняльне літературознавство», що охоплює науковий семінар із цього напрямку та спецкурси з літературної генерики та генології, антермедіальності й інтерсеміотичності та ін.) та ін. На сторінці аспірантури представлено також РП вибіркових ОК (<https://cutt.ly/GgiVZSn>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Зміст ОНП 2016 року спрямований на формування педагогічної, методичної компетентностей. На досягнення цих компетентностей орієнтована ОП 01 «Науково-викладацька практика» у 5 і 6 семестрах (6 кредитів ЄКТС, 180 год). Наявна розбіжність між НП та РП практики, в останній термін проходження – 5 семестр з обсягом 120 годин і 4 кредити ЄКТС (в НП – 5 і 6 семестри, обсяг – 180 годин і 6 кредитів ЄКТС), хоча РП практики затверджено 2019 роком (<https://cutt.ly/Sf7In7b>). Ні в НП, ні в РП не диференційовані обсяги годин – аудиторних і самостійної роботи, хоча в змістовій частині РП особливості самостійної роботи вказані. У РП ОК «Науково-викладацька практика» окреслені види викладацької діяльності, а в «Положенні про організацію та проведення практики аспірантів» (п. 2.3; <https://cutt.ly/3f7IGVx>) таких не передбачено. Зміст практики передбачає проведення лекційних і практичних занять та ін. Водночас ОНП не містить навчальних дисциплін із педагогіки вищої школи. Відповідальність проведення покладається на випускові кафедри, а контроль – на завідувача аспірантури і докторантури. Базами практики визначені кафедри Київського університету імені Бориса Грінченка. ЕГ рекомендує симетризувати обсяг кредитів ЄКТС, кількість годин і термін проходження науково-викладацької практики в НП і РП. Доцільним є також розширення дослідницького компонента практики через залучення академічних інституцій як баз практики та впровадження двох видів практики як окремих ОК (науково-викладацької та науково-дослідної практик).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Гарант ОНП О.О. Бровко наголосила, що група забезпечення ОНП концентрує увагу на формуванні соціальних навичок, пов'язаних із філологічною діяльністю. Такий підхід сприяє досягненню мети ОНП та визначених ПРН-У-11, ПРН-С-1. Частина ОК орієнтовані на формування у здобувачів конкретних соціальних навичок (названо найважливіші): комунікації (ОДЗ 03); тайм-менеджменту (ОДЗ 02; ОДФ 03); працювати в команді (ОДЗ 02) та ін. Формування soft skills відбувається також у процесі проходження науково-викладацької практики (<https://cutt.ly/ff5iYov>), де в структурі практики (етап 2) передбачена участь у позааудиторних заходах (соціальний проект «Із Києвом і для Києва», наукові, творчі гуртки кафедри та ін.). Відповідно до наданих доказів (протоколів кафедр) згадані позааудиторні заходи є постійним предметом обговорення на засіданнях кафедр.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту на сьогодні немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої складової частини ОНП становить 54 кредити і 6 кредитів науково-викладацької практики. Обсяг обов'язкових компонентів ОНП визначено «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://cutt.ly/of5oZsQ>) та «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм» (<https://cutt.ly/ugiVV0o>). Аналіз РПНД засвідчує, що обсяг ОК у кредитах відповідає передбаченому обсягу навчального матеріалу, запропонованому для опрацювання. Здобувачі підтвердили, що обсягу навантаження достатньо для досягнення ПРН. Позитивно здобувачі оцінили готовність ЗВО удосконалювати ОНП, зокрема доповнити перелік вибіркового дисциплін. В усіх РПНД визначено обсяги самостійної роботи, з'ясовано її особливості – запропоновані конкретні завдання, а також визначені форми контролю. Згідно з відомостями СО та з навчальним планом на 2016 р. аудиторне навантаження аспірантів денної форми навчання становить 756 годин, на самостійну роботу відводиться 1044 год. Навантаження по навчальних дисциплінах розподілене рівномірно та становить 4-6 кредитів ЕКТС. Кількість годин на тиждень становить 10 год., що сприяє продуктивному навантаженню здобувачів та виділенню часу для самостійної роботи. Цю інформацію відбито і в навчальному плані (<https://cutt.ly/Pf5shr7>). Співвідносіть аудиторних занять і самостійної роботи визначена з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його місця, значення і навантаження в реалізації мети ОНП, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних і лабораторних занять. ЕГ вважає такий розподіл годин раціональним. За результатами опитування здобувачів даної ОНП (<https://cutt.ly/Rg9epuP>) наявне позитивне сприйняття розподілу годин між самостійним та аудиторним навантаженням. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі PhD підтвердили, що кількість годин у навчальному процесі збалансована. Таким чином, обсяг ОНП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, орієнтований на досягнення цілей та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На даній ОНП на сьогодні дуальної форми освіти не передбачено.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг і зміст освітньо-наукової програми «Філологія» відповідає вимогам чинного законодавства. Компоненти логічно пов'язані. Дотримання чинної нормативної бази, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії аспірантів, залучення здобувачів до розробки проекту ОНП 2020 року, досяжність ПРН – позитивні практики ОНП. Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача доктора філософії в галузі філології. Процедура вибору є чіткою та зрозумілою. Співвідносіть обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його навантаження в реалізації ОП, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних і лабораторних занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує симетризувати обсяг кредитів ЄКТС, кількість годин і термін проходження науково-викладацької практики в навчальному плані та робочій програмі. Доцільним є також розширення дослідницького компонента практики через залучення академічних інституцій (інших ЗВО та НАН України) як баз практики. Цілком можливим є упровадження двох різновидів практики – науково-викладацької та науково-дослідної.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на те, що ОНП відповідає законодавчим вимогам, здобувачі вищої освіти третього (доктора філософії) рівня мають можливість формувати власну освітню траєкторію, здобувати “м'які навички”, практичні компетентності, а університет має реалістичний план щодо усунення недоліків, експертна група оцінює критерій 2 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Згідно з Правилами прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) (<https://cutt.ly/LgqDIPt>). Програма вступного іспиту зі спеціальності 035 Філологія формується на кожен новий навчальний рік і затверджується ректором і приймальною комісією згідно встановлених вимог законодавства України. Також на сайті ЗВО у вільному доступі розміщені Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 035 Філологія (<https://cutt.ly/3gqDGD5>) та Програма вступного іспиту в аспірантуру з іноземної мови (англійська, німецька, французька, іспанська, італійська) (<https://cutt.ly/hgqDobA>), що забезпечує прозорість та чіткість процедури їх проведення. Передбачено оприлюднення результатів вступних випробувань на офіційному веб-сайті Університету не пізніше наступного дня після проведення вступного випробування (<https://cutt.ly/Ngq4tc4>; <https://cutt.ly/ogq4yuf>). Правилами прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка (Розділ VI) передбачено нарахування додаткових балів за наукові здобутки у період останніх трьох років; вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи (<https://cutt.ly/ngq8gJ8>). Правила прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка у 2020 р. затверджені рішенням Вченої ради Інституту філології (протокол № 9 від 25.02.2020 р.), затверджені Приймальною комісією (протокол № 6 від 31.01.2020 р.) та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/PgqFEck>). За результатами ознайомлення зі змістом перелічених нормативних документів, програм вступних іспитів встановлено, що сформовані у ЗВО правила прийому на ОНП «Філологія» є чіткими, зрозумілими та прозорими, не містять дискримінаційних положень, доступні для ознайомлення на офіційному веб-сайті закладу (<https://cutt.ly/9gqFyWp>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому відповідають особливостям самої освітньої програми та чинному законодавству. Правилами прийому на навчання до аспірантури КУ ім. Бориса Грінченка (Розділ VI) передбачено проведення вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської, італійської) в обсязі, який відповідає рівню В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень (<https://cutt.ly/ngq8gJ8>). Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 035 Філологія (<https://cutt.ly/3gqDGD5>) та Програма вступного іспиту в аспірантуру з іноземної мови (англійська, німецька, французька, іспанська, італійська) (<https://cutt.ly/hgqDobA>) розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО у розділі «Програми вступних іспитів» (<https://cutt.ly/Vgq8cje>). Їхній зміст корелює з необхідними для освітньо-наукової діяльності предметними й спеціальними компетентностями. Діючі умови для вступників на ОНП «Філологія» є релевантними. Зокрема, програма вступного іспиту зі спеціальності 035 Філологія при вступі на ОНП передбачає проведення усної співбесіди з опорою на науковий текст із філології, що охоплює такі аспекти, як: знання про мовні

феномени та літературні факти; обізнаність із проблематикою запропонованої наукової парадигми, методології, наукової школи; вміння виокремити та проаналізувати проблемні явища філології (<https://cutt.ly/3gqDGD5>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів освітньої діяльності, отриманих в інших ЗВО, регламентують Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Wgw8zcd>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1gw8nLB>). Установлено, що університет забезпечує вільний доступ до відповідних документів на офіційній веб-сторінці (<https://cutt.ly/Sgw8OuE>). За результатами онлайн зустрічей і вивчення документації з'ясовано, що для ОНП «Філологія» випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зафіксовано не було. Однак, нормативно-правове забезпечення цього процесу, за необхідності, дозволяє задовольнити це право здобувачів вищої освіти повною мірою.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/Wgw8zcd>). Положення передбачає, що у межах навчального плану ОНП аспіранту можуть зараховуватися кредити і визнаватися результати навчання, які він отримав у неформальній освіті, у т.ч. під час навчання на відкритих онлайн-курсах від Prometheus, Coursera, edX, EdEra та ін., на підставі відповідного сертифіката або іншого документа. Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою (у засіданні бере участь науковий керівник аспіранта) та вченою радою відповідного інституту/факультету. З цією метою аспірант подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з обсягами дисциплін/змістових модулів, які аспірант має опанувати під час навчання за відповідною ОНП. За результатами проведених фокус-груп з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти ЕГ з'ясувала, що у межах ОНП «Філологія» прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті немає, однак, створена в ЗВО система та її нормативно-правове забезпечення дозволяють реалізовувати таку можливу практику якісно та повною мірою.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила та програма вступу на ОНП «Філологія» є чіткими й зрозумілими, не містять жодних дискримінаційних положень. Вони загальнодоступні на офіційному сайті ЗВО. В правилах прийому врахована особливість самої освітньо-наукової програми. Визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, у тому числі за програмами академічного обміну, та шляхом неформальної та інформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Потребує посилення роз'яснювальна робота серед здобувачів ОНП щодо можливостей неформальної й інформальної освіти та процедури визнання результатів, здобутих у цих освітніх сферах і технології їхнього використання у практиці реалізації ОНП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Повністю відповідає підкритеріям 3.1, 3.2, 3.3. Наявну рекомендацію за критерієм 3.4 стосовно заохочення здобувачів вищої освіти до отримання неформальної й інформальної освіти можна швидко врахувати в робочому порядку.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В ОНП 2016 року зазначено, що в організації освітнього процесу використані аудиторні, позааудиторні форми навчання й самостійна робота з відповідними методами й методиками. З-поміж аудиторних, окрім традиційних, також передбачаються тренінги і майстер-класи. У структурі РПНД (<https://cutt.ly/Pf53exn>) не виокремлені й не конкретизовані використовувані методи й методики (ОДЗ 03, ОДФ 01, ОДФ 03 та ін.), хоча в самій ОНП 2016 року (<https://cutt.ly/2f7ExnH>) міститься наявна характеристика методів, методик і технологій, вибір яких широкий: критичний аналіз, оцінка і синтез ідей у галузі філології, філологічні, текстологічні, статистичні методи дослідження мови, мовлення, тексту; поетологічні, структуральні, історичні, типологічні, культурологічні, порівняльні методи дослідження літературних явищ; інформаційно-комунікаційні технології філологічних досліджень та ін. Під час спілкування з НПП підтвердилося використання цих методів. Відсутність впровадження інтерактивних методів, які заявлені в ОНП, пояснюється кількістю аспірантів у групі. Під час карантину для проведення занять використовувались можливості системи електронного навчання (<http://e-learning.kubg.edu.ua/>), що є поліфункційним і дає змогу повноцінно організувати навчальний процес із застосуванням різних форм і методів, та можливості сервісів відео-конференцій. Наявність електронних ресурсів забезпечення освітнього процесу була продемонстрована під час онлайн зустрічі щодо матеріально-технічного забезпечення та додатковими відео-доказами (<https://cutt.ly/Ff6qO45>, <https://cutt.ly/qf6q1tc>, <https://cutt.ly/1f6q9uT>). До того ж ЗВО має доступ до багатьох курсів "Coursera". На запит ЕГ ЗВО надав результати анкетування здобувачів, за яким більшість опитаних ствердно відповіли на питання «Чи задоволені ви дисциплінами загальнонаукового змісту?» (77,8%) і «Чи задоволені ви дисциплінами фахового (спеціального) змісту?» (77,8%). Форми освітнього процесу регламентовані «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://cutt.ly/wf6wdOE>). Викладачі вільні обирати зміст, методи, форми своєї навчальної, методичної та наукової роботи відповідно до принципів академічної свободи. Під час зустрічі з академічним персоналом та здобувачами було підтверджено, що заняття проводяться регулярно, з використанням різноманітних технологій. Під час зустрічі у фокус-групі здобувачі аргументували, що вони мають право на вибір теми наукового дослідження, на продовження наукових зацікавлень, сформовані в роботі над магістерською роботою, а також коригувати виконувану науково-дослідницьку тему. Наведені факти підтверджують відповідність навчання на ОНП вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

З усіх ОК розроблені РПНД (РПНД у тому числі й вибіркового ОК) розміщені на сайті ЗВО – (<https://cutt.ly/qf6eqjP>). «Методичними рекомендаціями з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/7f6erc6>) рекомендована форма РПНД, у якій передбачена структура й змістові компоненти (с. 3, 6, 7 і далі). Чинні методичні рекомендації впроваджені з 2018-2019 н.р. (наказ №350 від 25.05.2018 р.). Загалом усі РПНД мають чітку структуру з поданням опису НД, її мети (завдань та ін.), результати навчання на НД корелюють із ПРН, структура – з поданням змістових модулів та їхнього тематичного висвітлення; форми поточного та підсумкового контролю та завдання до самостійної роботи є мотивованими. Творчим постає підхід НПП до диференціювання кількості годин за темами. РПНД вичерпно подають увесь обсяг інформації. Під час онлайн зустрічей з'ясовано, що здобувачі знають, що РПНД розміщені у вільному доступі, знайомляться з РПНД. Усю інформацію про особливості вивчення НД здобувачі отримують на перших заняттях із дисциплін. ЕГ вважає, що в РПНД бажано подавати використовувані методи, методики й технології. Під час спілкування з НПП і аспірантами та відповідно до наданого ЕГ анкетування здобувачів було з'ясовано, що інформацію про особливості НД, методи, методики й технології її викладання та ін. викладачі повідомляють здобувачам на перших заняттях. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що вони позитивно оцінюють практику дотримання критеріїв оцінювання. Можна зробити висновок, що виконання цього підкритерію загалом відповідає вимогам, водночас рекомендовано додати в РПНД висвітлення методів, методик і технологій викладання НД.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Відповідно до вимог до третього (освітньо-наукового) рівня, освітня і наукова складові частини симетрично поєднуються під час навчання. Це підтверджують, зокрема, отримані ЕГ індивідуальні наукові плани здобувачів усіх років навчання. Під час зустрічей з НПП та здобувачами було підтверджено, що здобувачі беруть участь у різноманітних конференціях, які проводяться в ЗВО та за його межами, а також є членами Вченої ради ЗВО (А. Москальчук (<https://cutt.ly/rf6yBtj>)), Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<https://cutt.ly/cf6yJzU>). На запит ЕГ ЗВО надав сканкопії індивідуальних планів аспірантів (Додаток), в яких відбиті етапи затвердження тем дисертацій на Вченій раді ЗВО, результати засвоєння ОК та ін., список публікацій здобувачів PhD (Додаток), результати перевірки підготовлених робіт на плагіат (Додаток), які сукупно підтверджують реальність освітнього процесу на ОНП та реальність вимірювання ПРН. На підставі аналізу наданої інформації помітно, що здобувачі вищої освіти залучені до актуальних досліджень жанрів в українській літературі, концепту РОЗУМ в антропоцентричних кодах української лінгвокультури, флористичної символіки в китайській та українській ліриці XIX – початку XXI ст., дієслів волевиявлення в ранньоанглійській мові, грінченкознавчих студій та ін. Теми, пропонувані здобувачам для досліджень, корелюються з визначеними цілями ОНП. На сторінці відділу аспірантури і докторантури є посилання на перелік фахових видань університету (<https://cutt.ly/cf6sxrS>), а також дані про університетське фахове видання категорії “Б” з філології “Синопис: текст, контекст, медіа”, конкретизовані дані про наукові конференції ЗВО та ін. (<https://cutt.ly/Nf6sLCb>). Аналіз РПНД показує, що НПП орієнтовані використовувати навчання, засноване на дослідженні. Викладачі пропонують здобувачам індивідуальні завдання дослідницького характеру на зразок написати план-проспект майбутньої дисертації з використанням сучасних літературознавчих (мовознавчих) методологій (ОДФ 01). Проте в багатьох РПНД форми реалізації самостійної роботи не зазначені й не деталізовані (ОДЗ 02, ОДФ 02 та ін.). Отже, навчання і дослідження нерозривно пов’язані в процесі здобуття третього (освітньо-наукового) рівня за цією ОНП. Певного поглиблення вимагають форми реалізації самостійної роботи в РПНД.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

На запит ЕГ було надано зведену «Інформацію про підвищення кваліфікації НПП ОНП «Філологія» (Додаток), що підтверджує регулярне проходження навчання та підвищення кваліфікації викладачів, які забезпечують викладання на ОНП: Якуби В.В. (<https://cutt.ly/tf6fcAB>), Колесника О.С. (<https://cutt.ly/If6fb9X>), Виговської О.С. (<https://cutt.ly/cf6fmbF>) та ін. Аналіз табл. 2 дає підстави стверджувати високу публікаційну активність викладачів. Наукові інтереси викладачів в основному відповідають ОК, викладання яких вони здійснюють. Аналіз ОНП в динаміці показав, що її удосконалення відбувається лише в 2020 році через громадське обговорення та рекомендування проекту певних змін (Графік обговорення змін до освітньо-наукової програми «Філологія» (спеціальність 035 Філологія) (<https://cutt.ly/ZgiBqsb>), що охоплюють доповнення до переліку вибіркових дисциплін та ін. Згідно з п. 1.11 «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних програм» (<https://cutt.ly/7f6gZ47>) термін чинності робочої програми – термін дії навчального плану, яка повністю оновлюється в разі прийняття державних стандартів, затвердження нової редакції ОП та використання нових технологій. У ЗВО у 2016 році започаткована ОНП “Філологія”, відповідно і РПНД для ОК, які викладаються на 1 курсі, затверджені цим роком, “Академічне письмо англійською”, “Науково-дослідна інфраструктура в галузі філології...” – 2017 роком, які викладаються на 2 курсі, крім РП науково-викладацької практики (2019 р., (<https://cutt.ly/sf6gBr7>)). Усі РПНД були переглянуті та оновлені у 2018 році. Проаналізувавши надані робочі програми 2016, 2017, 2019 рр. як додатковий доказ і робочі програми 2018 р. ОК, долучені до відомостей про самооцінювання, ЕГ рекомендує також розширити та оновити переліки основної рекомендованої літератури в окремих ОК («Науковий семінар з теорії літератури (Міфопоетика)», «Науковий семінар з теорії літератури (Студії з літературознавчої стилістики)», «Науковий семінар з теорії літератури (Прагматика художнього тексту)», «Науково-дослідна інфраструктура в галузі філології (Робота над філологічними науковими текстами)». РПНД чинні відповідно до локальних актів ЗВО, їх зміна знову є актуальною в 2020-2021 н.р., у силу прийняття нової редакції ОНП. Отже, можемо зробити висновок про загальну відповідність вимогам цього підкритерію.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На сторінці ЗВО є розділ “НДЛ Інтернаціоналізація вищої освіти” (<https://cutt.ly/ef6OIv1>), де можна ознайомитися із роботою цієї науково-дослідної лабораторії, а також переглянути перелік актуальних угод ЗВО з університетами країн Європейського Союзу та інших держав, ЗВО України, наведено також перелік міжнародних програм і проектів, у яких здобувачі можуть брати участь, пропонувати проекти на здобуття грантів. На запит ЕГ ЗВО подав зведену таблицю наявних угод з університетами-партнерами та скани таких угод. В університеті діє декілька міжнародних проектів: «Модернізація педагогічної освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (Еразмус+ КА2); «Якість вищої освіти та експертний супровід її: рух України до Європейського Союзу», «Державне-міжнародне-суспільне: європейські цінності та норми, що формують завдання міждисциплінарного навчального модулю» (модуль “Еразмус+” напряму “Жан Моне” та ін. За твердженням учасників фокус-групи викладачів (зокрема Махачашвілі Р.К., завідувачки кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства, д. філол. н., доц.), здобувачі PhD мають реальну можливість брати участь у реалізації цих проектів. Вичерпно подано й інформацію про терміни подання заяв на нові гранти (<http://ivo.kubg.edu.ua/>) та проекти, здобуття стипендій у закордонних програмах (<https://cutt.ly/GgqyACb>). Також у ЗВО розроблено програми отримання подвійних дипломів: наприклад, на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/fgqt6n4>) розміщені дані про Полонійну академію в місті Ченстохова (Республіка Польща), із якою укладена двостороння угода, із визначенням конкретних спеціальностей.

Особливості інтернаціоналізації ОНП “Філологія” відповідають стратегії (програми) розвитку ЗВО на 2018-2022 рр. (<https://cutt.ly/jgqyoJP>). На сторінці відділу аспірантури і докторантури є роз'яснення стосовно академічної мобільності у формі стажування (<https://cutt.ly/HgqiXmX>) з конкретизуванням програм та університетів, його реалізації з деталізуванням оформлення відрядження. Наведено тут також і перелік модулів у рамках “Еразмус+” (<https://cutt.ly/JgqoIlc>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Серед сильних сторін та позитивних практик можемо відзначити наступні: Використовувані форми та методи навчання загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи, дають змогу досягти цілей та програмних результатів навчання. На сторінці відділу аспірантури і докторантури є вся необхідна наочна інформація щодо планування наукової роботи аспіранта. На сайті ЗВО є каталог навчальних дисциплін, де в інтерактивній формі можна відшукати робочі програми всіх навчальних дисциплін, що викладаються на цій ОНП. Наявна кореляція тем здобувачів з цілями ОНП, можливості ЗВО забезпечити апробацію положень досліджень. Наявний доступ здобувачів до активної участі в міжнародних програмах і різних грантах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недоліками є відсутність актуалізації методів викладання в робочих програмах ОК і широкої практики впровадження навчання через дослідження без деталізації організації самостійної роботи. ЕГ рекомендує: – додати методи викладання навчальних дисциплін у робочі програми навчальних дисциплін; – систематично оновлювати переліки основної рекомендованої літератури в робочих програмах окремих ОК на основі найновіших досягнень і сучасних практик у галузі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП загалом відповідає вимогам критерію. Недоліки можуть бути усунуті в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система контролю за рівнем знань студентів регламентована Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/tgrqAXh>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1grqHDL>) і Положенням про організацію та проведення практики аспірантів (<https://cutt.ly/Fgrq4wB>). Ними визначено основні види контролю (вхідний, проміжний та підсумковий), регламент їхнього проведення, порядок атестації аспірантів, розтлумачено принципи й підходи до організації контролю та особливості ліквідації академічної заборгованості. Критерії оцінювання в ході контрольних заходів наведені в робочих програмах навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/hgrqVHH>). Оцінювання знань здобувачів у Київському університеті імені Бориса Грінченка здійснюється за 100-бальною шкалою, за європейською кредитно-трансферною системою (ECTS) і національною шкалою. Встановлені критерії є чіткими, зрозумілими та заздалегідь оприлюдненими у розділах “Нормативно-правова база” (<https://cutt.ly/GgrwNZ3>), “Освітній процес” (<https://cutt.ly/ygrwXQo>) та “Робочі програми” (<https://cutt.ly/pgrwBYV>). Наявні розроблені електронні ресурси та практика дистанційного навчання (<http://e-learning.kubg.edu.ua/>), що дозволяє урізноманітнити форми й методи контролю, результати оцінювання здобувачів вищої освіти. Під час онлайн зустрічі зі здобувачами освіти та на основі аналізу опитування (<https://cutt.ly/RgrepuP>) ЕГ було з'ясовано, що на початку вивчення навчальної дисципліни процедура та критерії оцінювання навчальних досягнень доводяться до відома здобувачів викладачами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 035 Філологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не затверджений. Форми атестації здобувачів вищої освіти ОНП “Філологія” відповідають Положенню про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mge6WjJ>). Згідно з ОНП “Філологія” підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти передбачено у формі публічного захисту дисертації (<https://cutt.ly/VgresbJ>), що відповідає п. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» та п. 30 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 26.03.2016 р.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Вивчення нормативних документів ЗВО, спілкування у фокус-групах зі здобувачами вищої освіти та іншими учасниками освітнього процесу, аналіз анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/RgrepuP>) підтвердили наявність правил проведення контрольних заходів, які оприлюднені на офіційній сторінці університету, а саме: процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/tgrqAXh>), в тому числі й порядок її оскарження; Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/1grqHDL>); Положенням про організацію та проведення практики аспірантів (<https://cutt.ly/Fgrq4wB>). Контрольні заходи з визначення результатів навчання з кожної навчальної дисципліни за ОНП наводяться в РПНД (<https://cutt.ly/hgrqVHN>). Однак результати анкетування здобувачів ОНП (<https://cutt.ly/RgrepuP>) свідчать про відсутність процедури висловлення останніми пропозицій щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Графік навчального процесу для здобувачів ДФН та ЗФН, розклад занять для аспірантів усіх курсів та програми екзаменів з навчальних дисциплін розміщені у розділі “Освітній процес” на офіційному сайті Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Aggrw3Q>). Під час зустрічі зі здобувачами освіти та на основі аналізу їхніх анкет (<https://cutt.ly/RgrepuP>) ЕГ було з'ясовано, що процедура повторного проходження контрольних заходів здобувачам невідома.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури забезпечення академічної доброчесності у Київському університеті імені Бориса Грінченка регламентується рядом наступних внутрішніх документів: Кодексом корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/tgrrxIS>); Положенням про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/tgrnrko>); Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/PgrElz>); Наказом про здійснення перевірки на академічний плагіат дисертацій, поданих до спецрад Університету (<https://cutt.ly/VgrYQQ>); Декларацією про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та студентів, аспірантів, докторантів Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/AgrrIAG>). У ЗВО створена та функціонує комісія з академічної доброчесності, склад якої затверджено наказом ректора №57 від 29.01.2020 р. (<https://cutt.ly/igrFxFU>). При Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Київського університету імені Бориса Грінченка реалізується проєкт “Школа академічної доброчесності” (<https://cutt.ly/4grr1f2>; <https://cutt.ly/vgrrNOT>), члени якої проводять заходи щодо популяризації академічної доброчесності у середовищі здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/SgrtdBN>). В Університеті на постійній основі проводяться такі заходи: – на сайті ЗВО оприлюднені вищезазначені нормативні документи та доведено до відома учасників освітнього процесу ґрунтовну інформацію щодо засад академічної доброчесності через інститут кураторства, студентське самоврядування та інші інформаційні канали; – у репозиторії ЗВО доступні електронні повні версії наукових публікацій, створені НПП, аспірантами і студентами (<http://elibrary.kubg.edu.ua/>); – використовуються технічні засоби перевірки наукових робіт на наявність плагіату (програма “Unicheck”), окреслені відповідним договором (<https://cutt.ly/9grttMu>); – підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників Київського університету імені Бориса Грінченка за дослідницьким модулем (<https://cutt.ly/CgrtrpJl>). Викладачі ЗВО ведуть роз'яснювальну роботу щодо академічної доброчесності, що підтверджено ЕГ в ході зустрічей у фокус-групах і під час вивчення відомостей про самооцінювання (<https://cutt.ly/RgrtoQV>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Докази, зібрані під час акредитаційної експертизи, підтверджують, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Форми атестації здобувачів вищої освіти за даною ОНП визначені внутрішніми нормативними документами. ЗВО має чітко прописані процедури сприяння академічній доброчесності в численних внутрішніх нормативних документах та дотримується цих принципів у своїй діяльності. Позитивною практикою, на думку ЕГ, є функціонування Школи академічної доброчесності при Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Київського університету імені Бориса Грінченка. Використання програми Unicheck для перевірки на плагіат робіт здобувачів вищої освіти, змістовна й різнопланова робота уповноважених органів ЗВО щодо інформування, дотримання та популяризації академічної доброчесності забезпечує її дотримання під час реалізації даної ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує розробити процедури отримання пропозицій від здобувачів щодо перегляду форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень та врахування таких пропозицій; слід інформувати здобувачів щодо порядку повторного проходження контрольних заходів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Відповідає підкритеріям 5.1, 5.2, 5.4 критерію 5. За підкритерієм 5.3 є зауваження, які можна врахувати в робочому порядку.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Реалізація ОНП забезпечується науково-педагогічними працівниками кафедр української мови; української літератури, компаративістики і грінченкознавства; світової літератури; англійської філології та перекладу; германської філології; комп'ютерних наук і математики; міжнародних відносин та міжнародного права; публічного та приватного права; філософії; теорії та історії педагогіки. У відповідь на додатковий запит ЕГ (в системі відповідна зведена інформація про викладачів була сформована некоректно не з вини ЗВО) гарант надав доповнені та уточнені дані про академічну та професійну кваліфікацію викладачів, які забезпечують викладання дисциплін за ОП. Аналіз відомостей про самооцінювання, доповнених даних про викладачів щодо виконання вимог, відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, інформації про публікації, підвищення кваліфікації та стажування викладачів, оприлюдненої на офіційному сайті ЗВО, зокрема в університетських е-портфоліо, інших доказів (включно із наданими підтвердженнями про стажування НПП в українських і зарубіжних ЗВО) свідчить про відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до реалізації ОП та забезпечене досягнення визначених даною ОП цілей та програмних результатів навчання. ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на необхідність мотивування окремих науково-педагогічних працівників до публікацій у провідних закордонних та українських фахових виданнях з урахуванням специфіки та змістового наповнення навчальної дисципліни, викладання якої вони забезпечують (зокрема, слід підвищити публікаційну активність для підсилення відповідності до викладання зазначених ОК викладачам Пановій І.Ю. (ОК «Стратегії наукових досліджень (Нормативно-правова база наукових досліджень та наукової діяльності)»), Євтушенко С.О. (ОК «Науковий семінар з теорії літератури (Міфопоетика)»), Видайчук Т.Л. (ОК «Науковий семінар з української мови (Методи і прийоми порівняльно-історичного вивчення мов)»).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів регламентується рядом нормативних документів ЗВО: «Статутом Київського університету імені Бориса Грінченка (нова редакція)» (<https://cutt.ly/4gtUs8d>), «Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників (нова редакція)» (<https://cutt.ly/ggtUpmg>), «Коллективним договором між роботодавцем та первинною профспілковою організацією Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/FgtUakG>). Для організації й проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників в Університеті створюється Конкурсна комісія. Кандидатури претендентів на заміщення вакантних посад викладачів, старших викладачів, доцентів, професорів, завідувачів кафедр попередньо обговорюються на відповідних кафедрах. Засідання кафедри, на якому обговорюються кандидатури претендентів на посаду завідувача кафедри, проводить директор відповідного навчально-наукового інституту (декан факультету) або проректор. Всі кандидатури претендентів обговорюються на засіданнях кафедр у присутності претендентів. У разі оголошення карантину відповідне засідання кафедри може проводитися в режимі відеоконференції. Як виняток, обговорення може відбуватися за відсутності претендента, але за наявності письмової заяви претендента про згоду на обговорення без його участі. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента на посаду науково-педагогічного працівника кафедра може запропонувати прочитати пробні лекції, провести практичні заняття, зокрема й дистанційно, за результатами яких складається відгук про відкрите заняття. Результати опитування «Викладач очима студентів / аспірантів», відкрито оприлюднені в е-портфоліо викладача, враховуються при обговоренні кандидатур на заміщення вакантних посад на кадрових засіданнях структурних підрозділів (кафедр) і вченої ради ЗВО. Рейтинговий бал оцінювання викладача здобувачами зазначають у мотивованому висновку кафедр щодо кандидатур претендентів (ЕГ було надано зразок такого мотивованого висновку). За результатами обговорення складається мотивований висновок кафедри про професійні й особистісні якості на кожного з претендентів. Рішення щодо рекомендації/не рекомендації кандидатур на відповідні посади приймаються кафедрою шляхом таємного голосування. У разі проведення засідання кафедри в режимі відеоконференції рішення щодо рекомендації/нерекомендації кандидатур на відповідні посади приймаються шляхом таємного голосування, проведеного за допомогою Google Forms. Негативний висновок кафедри не є підставою для відмови претендентові в розгляді його кандидатури на Вченій раді ЗВО (навчально-наукового інституту або факультету). Процедура конкурсного добору викладачів на заміщення вакантних посад є прозорою, зорієнтованою на оцінку професіоналізму, наукової роботи, особистісних та викладацьких якостей претендентів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО систематично залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, що знайшло підтвердження на відповідній онлайн зустрічі з роботодавцями (представниками академічної спільноти), в якій взяли участь стейкхолдери даної ОНП: Александрова Г.А., д. філол. н., провідний науковий співробітник відділу теорій та методики біобібліографії Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; Городенська К.Г., д. філол. н., професор, завідувач відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови НАН України; Литвиненко Н.П., д. філол. н., професор, завідувач кафедри україністики Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; Романенко О.В., д. філол. н., доцент, професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості, заступник директора Інституту філології Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка; Шестопалова Т.П., д. філол. н., професор, завідувач кафедри української філології та міжкультурної комунікації Інституту філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Учасники онлайн зустрічі підтвердили свою залученість до процесів перегляду та моніторингу ОНП. Зокрема, Романенко О.В. акцентувала увагу на тому, що аспіранти даної ОНП постійно беруть участь в науково-дослідній роботі та відзначила високий рівень викладання (як приклад, було наведено високий рівень науково-педагогічної підготовки аспірантки Гусар А.В., яка також працює на посаді кафедри германської філології та перекладу Інституту філології КНУ ім. Т.Г. Шевченка). Романенко О.В. також розповіла про стажування науково-педагогічних працівників, які викладають на даній ОНП, в КНУ ім. Т.Г. Шевченка. Рецензент ОНП 2016 року Шестопалова Т.П. зауважила на великій підготовчій роботі, яка передувала започаткуванню ОНП і також підкреслила на високому рівні наукової підготовки аспірантів, як наслідок «включеності» у наукову роботу кафедр, відзначивши зацікавленість у випускниках. Шестопалова Т.П. також високо охарактеризувала проект ОНП 2020 року. Городенська К.Г. розповіла про проходження практики аспірантами у відділах Інституту української мови НАН України та свій досвід проведення гостьових лекцій для аспірантів даної ОНП. Александрова Г.А. зауважила високий рівень випускників аспірантури, які працюють на посадах молодших наукових співробітників у НБУ імені В.І. Вернадського (характеристики на випускниць 2020 року Вощенко О.І. та 2019 року Коцюбу В.В. були надані гарантом як додаткові докази). Литвиненко Н.П. також відзначила високий рівень професіоналізму та підготовки аспірантки Николаєвої О.Ю. (3-й рік навчання) та випускниці 2020 р. Квіцинської В.В., які працюють на кафедрі україністики НМУ імені О. О. Богомольця. Литвиненко Н.П. наголосила на тому, що рівень підготовки та розвитку soft skills зазначених викладачів сприяє їхньому професійному зростанню та високому рівню організації освітньої та виховної роботи.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відповідно до інформації, яку ЕГ отримала під час онлайн зустрічей, аналізу відомостей про самооцінювання та інформаційних платформ університету, додаткових доказів, з'ясовано, що на ОНП систематично відбуваються гостьові лекції професіоналів-практиків, експертів філологічної галузі, представників роботодавців із зарубіжних і українських університетів і НАН України. Залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОНП відбувається у форматі гостьових лекцій і майстер-класів. Наприклад, на ОНП відбувалися наступні гостьові лекції: з 14.03. до 17.03.2017 р. доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри загального мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка Ф.С. Бацевича (<https://cutt.ly/ggtUfhP>); 23.05.2017 р. кандидата філологічних наук, викладача Колумбійського університету Ю.І. Шевчука (<https://cutt.ly/egtUgsp>); з 30.10 до 03.11.2017 р. запрошених лекторів – професора кафедри міжкультурної герменевтики Мюнхенського університету імені Людвіга Максиміліана В. ван Піра та доцента Інституту прикладної лінгвістики Варшавського університету Ю. Пьонтковської (<https://cutt.ly/ogtUhm>); 21.05.2018 р. доктора філологічних наук, професора, директора Інституту української мови НАН України П.Ю. Гриценка (<https://cutt.ly/QgtUjPA>); 05.11.2019 р. завідувача відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови НАН України К.Г. Городенської «Новий український правопис: мотивація змін і доповнень» (<https://cutt.ly/qgtUles>); 24.05.2019 р. доктора філологічних наук, завідувача відділу лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики НАН України Є.А. Карпіловської «Розвиток суспільства та реєстри мови» (<https://cutt.ly/XgtUzUG>) та ін. Постійно проходять майстер-класи перекладачів і зустрічі з письменниками (наприклад, 09.09.2020 р. відбулася зустріч із письменником С. Процюком <https://cutt.ly/OgtUxN5>). З огляду на вже встановлені розгалужені академічні контакти, ЕГ рекомендує ЗВО розглянути можливість до систематичного залучення до викладання вибіркового курсу представників академічної спільноти інших ЗВО-партнерів і наукових співробітників НАН України.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

На університетському рівні професійний розвиток викладачів регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників університету» (затверджене 26.02.2015 р.) (<https://cutt.ly/GgtUcF5>). Аналіз університетських е-портфоліо викладачів ОНП, які містять фото- і сканкопії документів про проходження кваліфікацій і стажування, дозволяють стверджувати, що в ЗВО створено централізовану внутрішню систему підвищення професійної кваліфікації, яка має пролонгований характер і відбувається в процесі опанування викладачами змістових модулів, які забезпечують розвиток фахової, дидактичної, дослідницької, ІКТ, лідерської компетентностей. Викладачі систематично проходять планове підвищення кваліфікації в інших українських ЗВО та академічних структурах НАН України. Викладачі також стажуються в зарубіжних ЗВО, як наслідок реалізації укладених угод і договорів (ЕГ було надано відповідні скан-копії партнерських угод): відповідно до наданих доказів, старший викладач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Виговська О.С. пройшла тижневе стажування в Університеті Кадису (Іспанія) (2019 р.); професор кафедри комп'ютерних наук і математики Морзе Н.В. пройшла одномісячне стажування в Сілезькому університеті в Катовіце (Польща) (2017 р.). Позитивною університетською практикою є програма адаптації новопризначених науково-педагогічних працівників і впровадженій із 2018 року інститут наставництва для залучення недосвідчених викладачів до корпоративної культури університету (відповідно до положення ЗВО «Положення про адаптацію новопризначених науково-педагогічних працівників» (<https://cutt.ly/6gtUvOh>)). ЕГ звертає увагу ЗВО на необхідність затвердження нового «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників» з огляду на те, що чинним є новий «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників університету» (затверджений Постановою КМУ від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Університетська система для стимуляції розвитку викладацької майстерності регламентується рядом внутрішніх нормативних документів: «Правилами внутрішнього розпорядку» (<https://cutt.ly/EgtUbZ>), «Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних і наукових працівників Київського університету імені Бориса Грінченка «Лідер року»» (<https://cutt.ly/3gtUn2t>), «Положенням про преміювання та надання матеріальної допомоги працівникам Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/FgtUmNk>), «Порядком преміювання працівників Університету за публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science» (<https://cutt.ly/YgtUQMo>), «Положенням про щорічний Конкурс на здобуття премії імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/JgtUW5X>). Щорічно проводиться конкурс на здобуття премії імені Б. Грінченка, переможці якого нагороджуються дипломами та преміями: зокрема, викладачі даної ОНП неодноразово ставали номінантами в категорії «Краща монографія» (<https://cutt.ly/ogtURnz>). Відповідно до наданих ЕГ підтверджуючих доказів (скан-копії наказів ЗВО), упродовж 2018-2020 рр. викладачі, які забезпечують ОНП, отримали премії за публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science: гарант ОНП Бровко О.О., Горбань О.В., Колесник О.С., Хоружа Л.Л., Чеснокова Г.В. Аналіз наданих доказів і електронної системи «Е-портфоліо» (<http://eportfolio.kubg.edu.ua>) підтверджує зазначене у відомостях про самооцінювання дотримання прозорості та об'єктивності оцінки викладачів як складової корпоративної культури університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ЗВО функціонує централізована університетська система сприяння внутрішньому стажуванню. Позитивною практикою є програма адаптації новопризначених науково-педагогічних працівників. У ЗВО наявна дієва нормативно-правова база, яка регламентує стимулювання і розвиток професійних компетентностей викладачів, а також матеріально заохочує науково-педагогічних працівників університету, які постійно вдосконалюють свою викладацьку майстерність і активно працюють над науковими дослідженнями, публікуються у закордонних та українських фахових виданнях, що індексуються наукометричними базами даних «Scopus» та «Web of Science». Роботодавці (представники академічної спільноти) та професіонали-практики систематично залучені до освітнього процесу в формах гостьових лекцій і майстер-класів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Для підвищення об'єктивності конкурсного добору ЕГ пропонує ЗВО нормативно зафіксувати обов'язкове врахування результатів рейтингу викладача за підсумками конкурсу «Лідер року» та опитування «Викладач очима студентів» на етапі обговорення кандидатур претендентів на відповідні посади науково-педагогічних працівників. ЕГ рекомендує і надалі розвивати систему сприяння міжнародному стажуванню, що дозволить постійно підвищувати як професійну, так і академічну кваліфікацію викладачів. Слід також затвердити нове «Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників університету» з огляду на те, що чинним є новий «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (затверджений Постановою КМУ від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»). ЕГ рекомендує ЗВО звернути увагу на необхідність мотивування окремих науково-педагогічних працівників до публікацій у фахових виданнях із врахуванням специфіки та змістового наповнення ОК, викладання яких вони забезпечують. ЕГ пропонує розглянути можливість до систематичного залучення до викладання вибіркового курсів представників академічної спільноти інших ЗВО-партнерів і наукових співробітників НАН України.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП та дозволяє досягти цілей програми та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, зрозумілими та забезпечують необхідний рівень професіоналізму. До занять залучені роботодавці, фахівці в галузі філології та професіонали-практики. У ЗВО системно підтримується та стимулюється професійний розвиток викладачів. Окремі недоліки є несуттєвими та не впливають на якість реалізації ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси загалом забезпечують досягнення цілей та очікуваних результатів навчання за ОНП, що підтверджується наданими ЕГ доказами: відеоматеріалами (<https://cutt.ly/Ygyebu0>; <https://cutt.ly/pgt8IH0>), презентаційними матеріалами (<https://cutt.ly/Bgt9O80>). Здобувачі користуються спільним аудиторним фондом Університету загалом та Інституту філології зокрема. Освітній процес забезпечується стаціонарним і мобільним мультимедійним обладнанням (відповідно до інформації, отриманої з наданих експертам відеоматеріалів, та підтверженої на онлайн зустрічах із фокус-групами). Бібліотека надає студентам і викладачам доступ до бібліотечних фондів (230 690 прим. (станом на 31.12.2019 р.)) і власних інформаційних ресурсів, активно розвиває спектр інформаційних послуг (<https://cutt.ly/1gt5kqG>), забезпечує безоплатний доступ студентів і викладачів до електронних баз даних наукової періодики Scopus і Web of Science (<https://cutt.ly/Agt7Jkg>), що підтверджують результати анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/9gyuwl>). Інфраструктура Київського університету імені Бориса Грінченка дозволяє у повній мірі задовольнити потреби здобувачів у дозвіллевій та позанавчальній діяльності: актова зала, їдальня, медичний пункт (каб. 115, навч. корпус № 1), спортивний комплекс (<https://cutt.ly/6gyuq56z>); обладнані місця для відпочинку та культурного дозвілля здобувачів, куточки психологічного розвантаження. Здобувачі забезпечені гуртожитками (<https://cutt.ly/Ogt6Q70>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інфраструктура Київського університету імені Бориса Грінченка дозволяє забезпечити навчання аспірантів, проведення викладацької та наукової діяльності в продуктивному й оптимальному режимі. Університет забезпечує безоплатний доступ здобувачів освіти до друкованих та електронних ресурсів бібліотеки (<https://cutt.ly/5grfqNS>), у тому числі до навчально-методичного забезпечення освітньої програми (<https://cutt.ly/cgrfo07>), до навчального контенту через інституційний репозиторій (<http://elibrary.kubg.edu.ua/>), до спеціалізованих обладнаних аудиторій і лабораторій, програмного забезпечення. Результати спілкування з викладачами, здобувачами вищої освіти підтвердили їх задоволеність інфраструктурою та інформаційними ресурсами. Аспіранти акцентували увагу на вільному доступі до сучасного комп'ютерного обладнання, Wi-Fi мережі (охоплює усю територію ЗВО), бібліотеки та спортивних споруд. Результати спілкування у фокус-групах також підтвердили достовірність цієї інформації.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

З огляду на проведений аналіз відомостей про самооцінювання, наланий ЕГ відеоматеріалу (<https://cutt.ly/Ygyebu0>; <https://cutt.ly/pgt8IHo>), веб-сайту ЗВО (<https://kubg.edu.ua/>), додатково наданих доказів, результатів анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/9gyuwl>) і онлайн бесід із фокус-групами, ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище в Київському університеті імені Бориса Грінченка є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОНП та загалом дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси: 1. Профілактика безпеки психічного здоров'я покладена на соціально-психологічну службу, у т.ч. "Допомогу психолога онлайн" (<https://cutt.ly/ygyptG2>). 2. Функціонування єдиної системи організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, яка регламентується Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/CgyouDX>), наказом "Про систему оповіщення, зміст дій щодо загрози вчинення терористичного акту, виявлення підозрілих предметів або виникнення надзвичайних ситуацій в приміщеннях університету та його територіях" (<https://cutt.ly/xgyuWB4>). 3. Навчальні та житлові (гуртожитки) приміщення відповідають нормам безпеки та охорони праці. 4. Ремонтно-будівельний відділ Університету забезпечує утримання будівель, споруд та інженерних мереж закладу у належному технічному стані (зокрема: забезпечення нагляду за технічним станом будівель і споруд; забезпечення нагляду за технічним станом інженерних мереж; забезпечення контролю проведення ремонтно-будівельних робіт з капітальних, поточних, аварійних ремонтів на відповідність до проектною документації, будівельним нормам і правилам, технічним умовам і іншим нормативним документам згідно чинного законодавства України (<https://cutt.ly/wgyaAKp>)). 5. Функціонування пропускної системи у ЗВО. Під час зустрічей з фокус-групами встановлено, що між адміністрацією та студентським самоврядуванням, аспірантами та науковими керівниками налагоджено тісну взаємодію, що дозволяє швидко та оперативно вирішувати поточні питання щодо організації освітньо-наукового процесу та побуту здобувачів освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО створює умови для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП. Забезпечення різного роду підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Освітня та організаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до чинних документів: Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/KgyhSTo>); Положення про правила призначення і виплати стипендій в Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgyh4Qw>); Положення про стипендіальну комісію Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/LgyjjMz>); Положення про порядок використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та преміювання студентів Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/IgykaDw>). Для поінформованості студентів інформація систематично розміщується на сайті університету (<https://kubg.edu.ua/>), Інституту філології (<http://if.kubg.edu.ua/>), у соціальних мережах та месенджерах (Facebook (<https://www.facebook.com/grinchenkouniversity>), YouTube (<https://www.youtube.com/user/GrinchenkoUniversity>), Twitter (https://twitter.com/nash_kubg), Instagram (<https://www.instagram.com/grinchenkouniversity/>), LinkedIn (<https://cutt.ly/igw6spn>), Pinterest (<https://www.pinterest.com/grinchenkouni/>)).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Аналіз наданих доказів і проведені он-лайн зустрічі засвідчують те, що в Університеті створено достатні умови для осіб із особливими освітніми потребами: навчальні корпуси та гуртожитки доступні для осіб з обмеженими функціональними можливостями та інших маломобільних груп; функціонал сайту університету передбачає адаптацію до потреб осіб із порушеннями зору; у ЗВО працює соціально-психологічна служба (<https://cutt.ly/ygyptG2>); функціонує дієва система використання дистанційних технологій навчання (наприклад, навчання через освітнє середовище Moodle) (<https://cutt.ly/dgylPtJ>); створено інклюзивно-ресурсний центр (<https://cutt.ly/SgyxDeo>), одним із напрямків якого є друк літератури шрифтом Брайля (<https://cutt.ly/IgyQJzG>). Під час вивчення додатково наданих доказів та за підсумками інтерв'ювання ЕГ переконалася, що на території Київського університету імені Бориса Грінченка створено функціональне безбар'єрне освітнє середовище: встановлено пандуси, функціонують підйомники та ліфти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Після проведення онлайн співбесід з учасниками фокус-груп ЕГ дійшла висновку, що найбільш розповсюдженою є практика вирішення конфліктів на рівні індивідуального обговорення або на рівні кафедри. При цьому не було наведено жодного суттєвого випадку конфліктних ситуацій. Це підтверджено і наданою додатково інформацією за результатами проведених опитувань здобувачів щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, домагань (пит. №72-74 (<https://cutt.ly/6gymz1B>)). Разом з тим, ЕГ встановила, що урегулювання конфліктних ситуацій (включаючи ті, що пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) у Київському університеті імені Бориса Грінченка покладено на Комісію з питань етики (<https://cutt.ly/Vgyn2bo>). У ЗВО функціонують документи, які регламентують процедури превентивації та вирішення конфліктних ситуацій: Статут Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mgyQqlR>); Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (<https://cutt.ly/igynb8o>); Кодекс корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgymHkw>). Повідомити про факти дискримінації, сексуальні домагання, булінг та інші прояви неетичної поведінки здобувач може, надіславши відповідні матеріали на електронну скриньку Комісії з етики (antidiscrimination@kubg.edu.ua), або звернутися з відповідним листом на ім'я ректора Університету (<https://cutt.ly/QgyRpUk>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Здобувачам вищої освіти за зазначеною ОНП надається безоплатний доступ до інфраструктури ЗВО, яка є широкою і сприяє не лише реалізації ОНП, але й розвитку здобувача як дослідника. Аудиторний фонд обладнаний технікою, яка сприяє забезпеченню якісної реалізації ОНП. Освітнє середовище (зокрема і для забезпечення освіти особам з особливими потребами) є безпечним для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів, забезпечене різними видами освітньої підтримки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує: 1. Розробити чітку процедуру дій учасників конфлікту для кожної конкретної ситуації, а також зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу процедури щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію, якими зможе керуватися Комісія з питань етики (наприклад, визначені окремим університетським Положенням про Комісію з питань етики). 2. Розглянути можливість створення окремої "Гарячої лінії" для отримання інформації про конфліктні ситуації (сексуальні домагання, дискримінацію та прояви корупції). 3. Звернути увагу на популяризацію діяльності Соціально-психологічної служби Університету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси Київського університету імені Бориса Грінченка загалом відповідають сучасним вимогам. Найявні окремі недоліки, але вони не істотні для повноцінного функціонування ОНП та можуть бути усунені у робочому порядку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура забезпечення якості освітніх програм регульована «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм» (<https://cutt.ly/ngqdPd4>), якими визначені усі процедурні моменти реалізації ОП, зокрема ОНП. ОНП «Філологія» запроваджена в 2016 р., до 2020 р. не зазнавала змін. На сторінці аспірантури (<https://cutt.ly/qgqgQmD>) розміщено проєкт змін до ОНП «Філологія» за 2020 р. та запропоновано графік обговорення змін (<https://cutt.ly/kgqgDoT>) із червня по вересень 2020 р. Пропоновані зміни, як підтвердили на зустрічі гарант ОНП, викладачі та здобувачі, сфокусовані на вибіркових дисциплінах нової ОНП 2020 р. Членам ЕГ було надано витяг із протоколу № 6 від 1 грудня 2015 р. засідання кафедри української літератури і компаративістики (Додаток) з ухвалою про координування обговорення та залучення до такого обговорення фахівців із інших ЗВО, а також протокол №1 від 15 грудня 2015 р. засідання представників проєктних груп про рекомендацію до затвердження ОНП «Філологія». ЕГ ознайомилася із відповідними витягом із протоколу б/н від 05.02.2016 спільного засідання кафедр української мови та української літератури і компаративістики, витягом із протоколу №1 спільного засідання кафедр української мови, української літератури і компаративістики, германської філології, світової літератури про схвалення проєкту. На час проведення акредитаційної експертизи завершено процедуру обговорення змін стейкхолдерів до ОНП 2020 року.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ отримала результати опитування здобувачів щодо навчання за ОНП. 88,92% мають переважно позитивне враження від навчання в аспірантурі, 22,2% вважають за необхідне змінити ОК ОДФ 01 через наближення до конкретних досліджень; а 22,2% дотримуються думки про збільшення практичної складової частини у формі аналізу, рецензування робіт за темою власного дослідження в ОК ОДФ 03. У відповідь на питання «Які дисципліни варто вивчати раніше або пізніше, ніж це передбачене навчальним планом?» 22,2% дали відповідь про необхідність вивчення спеціальних навчальних дисциплін на 1 курсі, водночас 11,1% вважають за доцільне ОК ОДЗ 02 розглядати на 2 курсі. Серед пропозицій аспірантів зафіксовано такі: зменшити кількість навчального навантаження на 1 курсі, покращити залучення в наукову роботу («щоб це не відчувалось як «треба щось зробити, ось вам дітки відерце, підіть пограйтесь в пасочки, а потім нам покажете»), «збільшити «вікно», в яке проходить практика. Не 1-1,5 місяці, а майже весь семестр» та ін. Питання студентського самоврядування є актуальним для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. ЕГ провела бесіди з головою Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Університету (Мусіяченко О.), виборним представником аспірантів до Вченої ради Університету (Москальчук А.), головою Наукового товариства Інституту філології (Гілевич А.) та ін. Участь здобувачів PhD ОНП «Філологія» в обговоренні ОНП «Філологія» 2020 року, запропоновані зміни торкалися вибіркової частини. Пропоновані зміни оприлюднені на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/vgqEtMT>). ЕГ було надано витяг із протоколу №7 від 29.01.2020 р. засідання кафедри української літератури і компаративістики, в якому активну участь брали аспіранти О. Бульбачинська, О. Вощенко та ін. (Додаток). Обговорювалися питання якості навчання та організації освітнього процесу на ОНП, а також проєкт змін до ОНП «Філологія», що підтверджують перегляд та внесення змін до ОНП за результатами висловлення пропозицій від здобувачів як внутрішніх стейкхолдерів. ЗВО загалом дотримується визначених локальними нормативними актами процедур опрацювання, затвердження, моніторингу й перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн зустрічі з роботодавцями та іншими групами стейкхолдерів, ЕГ пересвідчилася в тому, що роботодавці залучені до процесу оцінки та перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, що також відбито в документах, наданих як додаткові докази: витяг із протоколу № 2 від 11.09.2020 р. засідання кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства (Додаток), в якому були проаналізовані міркування рецензента ОНП 2016 року Шестопаолової Т.П., завкафедри української філології та міжкультурної комунікації Інституту філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Романенко О.В., заступника директора Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка. На зустрічі з відповідною фокус-групою представників роботодавців (академічної спільноти) (Александрова Г.А., д. філол. н., провідний науковий співробітник відділу теорій та методик біобібліографії Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; Городенська К.Г., д. філол. н., професор, завідувач відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови НАН України; Литвиненко Н.П., д. філол. н., професор, завідувач кафедри українистики Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; Романенко О.В., д. філол. н., доцент, професор кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості, заступник директора Інституту філології Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка; Шестопаолова Т.П., д. філол. н., професор,

завідувач кафедри української філології та міжкультурної комунікації Інституту філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили) було встановлено, що думки роботодавців регулярно обговорюють на засіданнях кафедр Інституту філології ЗВО й представники академічної спільноти постійно залучені через формалізоване та неформалізоване спілкування до процедур забезпечення якості ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Оскільки акредитація ОНП є первинною, випускників за нею ще немає. У ЗВО (<https://tinyurl.com/kubg-vypusk>) функціонує Клуб випускників (про діяльність якого ЕГ також додатково дізналася на відповідній онлайн зустрічі з випускниками), є практика заповнення анкети випускника, що в перспективі дозволить проводити періодичний моніторинг щодо працевлаштування випускників. На ОНП з 2020-2021 н.р. планується створення інформаційної бази випускників для відстеження їхнього працевлаштування та підтримання контактів із метою подальшого залучення до процедур моніторингу ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО функціонує Науково-методичний центр стандартизації та якості освіти (<https://cutt.ly/hgqTXQy>), серед напрямів якої зазначено експертизу ОП та НП, експертизу навчальних курсів, зокрема й електронних, вивчення організаційних форм контролю, моніторинг освітніх послуг та ін. На сторінці «Реєстр основної нормативної бази системи управління якістю діяльності Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/HgqYRNB>) розміщено загальну нормативну базу, де у відкритому доступі розміщено: “Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка” (<https://cutt.ly/Mgw7sQ6>), актуальні накази про організацію освітнього процесу на період карантину (<https://cutt.ly/LgqYSol>; <https://cutt.ly/1gqYGPc>), “Порядок розробки, проведення та оформлення результатів комплексних контрольних робіт” (<https://cutt.ly/LgqYZbx>), яке “реалізує вимоги п. 9.2 ISO 9001 (ДСТУ ISO 9001) і п. 1.9 Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти” та ін. Констатовані в локальних нормативних документах завдання й принципи відповідають зазначеній на сайті місії Університету в сфері реалізації Нової освітньої стратегії (п. 4 “Стратегії (програми) розвитку...” (<https://cutt.ly/HgqY4Ie>)) та ін. Окреслені позиції чітко окреслюють і диференціюють систему контролю якості освіти. Під час зустрічі зі здобувачами ОП було підтверджено, що оцінювання здобувачів відбувається комплексно: усно, письмово, а також із залученням тестових процедур, використанням різних електронних ресурсів. ЕГ було засвідчено розвинуте віртуальне навчальне середовище у ЗВО, в якому результати оцінювання систематично оприлюднюються. Отже, можемо зробити висновок про відповідність вимогам підкритерію 8.5.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація даної ОНП є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час підготовки до візиту, онлайн зустрічей та під час роботи над звітом експерти пересвідчилися в реально наявній і сформованій культурі якості в ЗВО. Ця культура виявлялася і в організації надання документів експертній групі під час підготовки до візиту, під час онлайн візиту, в оперативному реагуванні на висловлені рекомендації, та в адекватному розумінні та належному сприйнятті кожним учасником, запрошеним на зустріч, своєї ролі в освітньому процесі та розвитку ЗВО, уміння критично осмислити своє навчання на ОНП і самокритично оцінити набуте, що підтверджували виважені, лаконічні, фахові відповіді на всі поставлені ЕГ запитання. У ЗВО наявна чітко структурована, розгалужена система нормативно-правових документів, яка регламентує всі напрями освітнього процесу, його учасники належним чином ознайомлені з ними. НПП систематично підвищують кваліфікацію. Зустрічі у фокус-групах підтвердили реальність освітнього процесу. Онлайн зустрічі у фокус-групах здобувачів PhD, НПП, випускників аспірантури з наукових спеціальностей філології попередніх років та випускників даної ОНП 2020 року, представників студентського самоврядування підтверджують мотивованість наукової діяльності, зацікавлення здобувачів у кінцевих результатах навчання на ОНП “Філологія”. Важливим інструментом є опитування здобувачів, моніторинги якості, результати яких стають основою для внесення змін та покращення до освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

До сильних сторін та позитивних практик можна віднести такі: Фактичну участь здобувачів безпосередньо та через органи студентського самоврядування у процесі оцінки й перегляду ОНП. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми, що підтверджують протоколи засідань кафедр та ін. Участь роботодавців в оцінці та перегляді освітньо-наукової програми. Сформована культура якості на всіх рівнях, яка сприяє постійному розвитку освітньо-наукової програми та реалізації освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Варто активніше залучати органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітньої програми і систематично проводити опитування роботодавців (представників академічної спільноти) щодо якості ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП загалом відповідає вимогам критерію. Недоліки можуть бути усунуті в робочому порядку.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка чіткі та зрозумілі, регулюються низкою внутрішніх документів закладу: Статут Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/dgw7eum>); Правила внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/Wgw7y6l>); Корпоративна угода про участь у розбудові Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Xgw7oxe>); Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Mgw7sQ6>); Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/ngw7goc>); Положення про ректорат (<https://cutt.ly/igw7hAB>); Положення про кафедру навчально-наукового інституту (факультету) (<https://cutt.ly/ggw7kOG>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Ygw7xTx>); Положення про академічну доброчесність НПП, НП, ПП та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/xgw7vRg>); Договори про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та докторів наук (<https://cutt.ly/hgw7nUF>); Положення про організацію та проведення практики аспірантів Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Ngw7FeD>); Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/Fgw7HI5>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/rgw7BDx>). Ці та інші нормативні документи, які регламентують освітньо-науковий процес Київського університету імені Бориса Грінченка, є відкритими та доступні цільовій аудиторії на офіційному веб-сайті ЗВО для перегляду та завантаження (<https://cutt.ly/Ygw7EOK>). Експертна група проаналізувала різні типи документів ЗВО та встановила під час он-лайн зустрічей із фокус-групами, що вони послідовно застосовуються на практиці та позитивно сприймаються всіма учасниками освітнього процесу. Представники різних фокус-груп відзначили чіткість та прозорість своїх прав та обов'язків під час реалізації ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті ЗВО, на сторінці «Доктор філософії» (<https://cutt.ly/ege4Ft2>) розміщена інформація щодо обговорення освітньо-наукових програм загалом та ОНП «Філологія» зокрема. Оприлюднено проект змін до ОНП

«Філологія» (<https://cutt.ly/bge4XKY>), графік обговорення змін (<https://cutt.ly/age4Mru>) та вказано адреси електронних поштових скриньок, на які представники всіх груп стейкхолдерів можуть надіслати свої зауваження та пропозиції (o.brovko@kubg.edu.ua; aspirantura@kubg.edu.ua). На час проведення акредитаційної експертизи проєкт освітньо-наукової програми «Філологія» 2020 року не був оприлюднений на сайті Київського університету імені Бориса Грінченка. Під час фокус-груп ЕГ отримала пояснення, що розроблені робочою групою ОНП 2020 року із врахуванням пропозицій стейкхолдерів і навчальний план будуть розміщені на сайті ЗВО найближчим часом. На початку жовтня 2020 р. ЗВО оперативно відреагувало на зауваження ЕГ на фінальному брифінгу та розмістило нові ОНП 2020 року (<https://cutt.ly/Kgi4bvY>) та НП 2020 року (<https://cutt.ly/bgi4nfi>) на сайті ЗВО (про що ЕГ було додатково повідомлено після проведення онлайн візиту через електронну систему НА).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті Київського університету імені Бориса Грінченка, у розділі «Аспірантура» оприлюднена ОНП у редакції 2016 р. (<https://cutt.ly/Ygw5Toe>) та Проєкт змін до освітньо-наукової програми «Філологія» за спеціальністю 035 Філологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/Sgw5PVJ>; <https://cutt.ly/Ggw5Suv>). На сайті розміщено робочі програми всіх навчальних дисциплін за ОНП (<https://cutt.ly/Ygw5FMq>), а також описи вибіркового освітніх компонентів (<https://cutt.ly/Cgw5KLT>). Особливої уваги заслуговує дієва практика застосування електронних освітніх ресурсів (<https://kubg.edu.ua/rusursi.html>). Обсяг оприлюдненої інформації щодо ОНП, висвітлений на сайті ЗВО, є достатнім для інформування потенційних вступників щодо змісту освітньо-наукової програми та результатів навчання, а роботодавців – для усвідомлення цілей та змісту підготовки здобувачів освіти за освітньо-науковою програмою. Водночас, установлено, що в ЗВО існує позитивна практика оперативного оприлюднення інформації через соціальні мережі, відеохостинги, соціальні фото-сервіси та месенджери (Facebook (<https://www.facebook.com/grinchenkouniversity>), YouTube (<https://www.youtube.com/user/GrinchenkoUniversity>), Twitter (https://twitter.com/nash_kubg), Instagram (<https://www.instagram.com/grinchenkouniversity/>), LinkedIn (<https://cutt.ly/igw6spn>), Pinterest (<https://www.pinterest.com/grinchenkouni/>)).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Достатній рівень публічності і прозорості діяльності Київського університету імені Бориса Грінченка (досягається шляхом оприлюднення нормативно-правових актів, які діють у ЗВО, та інших документів, що стосуються впровадження освітньої діяльності, на офіційному веб-сайті, забезпечує відкритість впровадження освітньо-наукового процесу за ОНП «Філологія» для всіх стейкхолдерів). На офіційному веб-сайті університету наявна вичерпна інформація щодо нормативного регулювання освітнього процесу, нормативні документи добре систематизовані за категоріями, легкі для пошуку та знаходяться у вільному доступі. Достатньо інформативними є сторінки, що стосуються діяльності відділу аспірантури, органів студентського самоврядування, бібліотеки, наукової та навчальної діяльності університету, публічних заходів, Е-середовища тощо. Для швидкої навігації по сайту застосовано інтуїтивно зрозумілий та ергономічний інтерфейс.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертна група рекомендує удосконалити представлення вибіркового ОК для зручності здобувачів і розміщувати відповідну інформацію не у формі анотацій і робочих програм, а у формі силабусів. ЕГ також рекомендує вчасно оприлюднювати для громадського обговорення не лише зміни до ОНП, а й проєкт ОНП у відкритому доступі, а також таблицю отриманих пропозицій від стейкхолдерів протягом 1 тижня після закінчення громадського обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Публічність і прозорість ОНП перебуває на належному рівні й узгоджується з якісними характеристиками цього критерію. Деякі недоліки, з урахуванням різної вагомості окремих підкритеріїв, не є суттєвими та можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Відповідно до наданих доказів і за результатами проведених онлайн зустрічей із здобувачами, викладачами та науковими керівниками, ЕГ прийшла до висновку, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їхню повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО за спеціальністю 035 Філологія, що враховує специфіку сучасного наукового дослідження. Зокрема, цілком кореспондують із науковими зацікавленнями аспірантів ОК наступних вибіркового блоків: «Загальне мовознавство» (ВД 01 «Науковий семінар із загального мовознавства»), «Германські мови» (ВД 02 «Науковий семінар з германських мов»), «Теорія літератури» (ВД 03 «Науковий семінар з теорії літератури»), «Українська література» (ВД 04 «Науковий семінар з української літератури»), «Українська мова» (ВД 05 «Науковий семінар з української мови»), «Порівняльне літературознавство» (ВД 06 «Порівняльне літературознавство»). Нормативні та вибіркові ОК знаходяться в одному руслі з темами наукових досліджень аспірантів, наприклад: «Посесивні конструкції у ранньонівоанглійській мові: структурно-семантичний та функціональний аспекти» Біанки О.М.; «Поетика романної прози Євгена Гуцала» Бульбачинської О.І.; «Дискурс прихованого опору в літературі українського соціалізму: моделі художньої реалізації» Вощенко О.І.; «Специфіка історіософських концептів у літературі фентезі (на матеріалі слов'янських літератур)» Динниченко А.О.; «Інтермедіальні модифікації у творчості Михайла Жука» Квіцинської В.В.; «Лінгвокогнітивні та соціолінгвальні параметри лексико-семантичного поля "простір"» Копитіної А.С.; «Гендерні стереотипи в мові української народної пісні» Лепської К.О. та ін. Нормативні ОК «Розвиток філології як наукової галузі», «Науково-дослідна інфраструктура в галузі філології», «Наукова комунікація англійською мовою», «Академічне письмо англійською мовою», «Науково-викладацька практика» готують здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до викладання дисциплін за спеціальністю у ЗВО. Методологічні компетенції аспірантів забезпечуються ОК «Філософія і методологія наукової діяльності» та «Стратегії наукових досліджень».

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ЕГ було проаналізовано надані докази, публікації аспірантів і наукових керівників (розміщені в інституційному репозиторії (<http://elibrary.kubg.edu.ua/>)), наукові активності, які зафіксовані в університетських е-портфоліо аспірантів і наукових керівників (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/login>) тощо. Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, які публікуються у спеціалізованих наукових часописах і мають статті, дотичні до тематики дослідження здобувачів. Д. філол. н., проф. Буніятова І.Р. керує дослідженням здобувача вищої освіти Павлюка А.В. (3-й р.н.; тема дисертації «Прийменникові фрази в англійській та норвезькій мовах: структура, семантика, прагматика»). Тематика досліджень Буніятової І.Р. стосується проблем синтаксису в германських мовах. Д. філол. н., проф. Бондарева О.Є. керує дослідженнями здобувачів вищої освіти Бабенко В.О. (4-й р.н.; тема дисертації «Семантичний код *commedia dell'arte* в італійській драматургічній традиції»), Ніколаєвої О.Ю. (3-й р.н.; тема дисертації «Драматургія Олександра Ірванця у контексті поетики літературного угруповання «Бу-Ба-Бу») та ін.). Наукові зацікавлення Бондаревої О.Є. стосуються міфопоетики драми та дослідження сучасного літературного процесу в Україні. Д. філол. н., доц. Махачашвілі Р.К. керує дослідженнями здобувачів вищої освіти Москаленко А.О. (4-й р.н.; тема дисертації «Динаміка норми сучасних європейських мов: лексико-семантичні та стильові особливості»), Бахтіної А.О. (2-й р.н.; тема дисертації «Полілатеральність емоції в комп'ютерному бутті (на матеріалі сучасних європейських мов)») та ін. До наукових зацікавлень Махачашвілі Р.К. належать філософія мови, неологія європейських мов, когнітивна та комунікативна лінгвістика, а також проблеми теорії міжкультурної комунікації. Д. філол. н., проф., професор кафедри української літератури, компаративістики і гринченкознавства Брацкі А.С. керує дослідженнями здобувачів вищої освіти Бреня В.В. (4-й р.н.; тема дисертації «Типологія мотивів пам'яті й забуття у сучасній українській романістиці»), спеціалізація «Теорія літератури» (<https://cutt.ly/DgtUOI4>), Гуль О.Г. (4-й р.н.; тема дисертації «Флористична символіка в китайській та українській ліриці XIX – початку XXI ст.», спеціалізація «Порівняльне літературознавство» (<https://cutt.ly/DgtUAbt>)). Наукові зацікавлення Брацкі А.С. стосуються порівняльно-типологічних аспектів у мовознавстві та, частково, польсько-українських літературних зв'язків першої половини XIX ст. (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/755>). ЕГ пропонує звернути увагу на дотримання відповідності досліджень професора Брацкі А.С. науковим зацікавленням зазначених аспірантів через активізацію та систематичність публікаційної активності керівника у відповідних галузях – загального та порівняльного літературознавства – як у наукових виданнях України, так і зарубіжних наукових часописах.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У ЗВО можливість проведення наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів забезпечується насамперед організаційною діяльністю інституту наукового керівництва та наявною бібліотечною та інформаційною базою (зокрема доступом до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, науково-дослідних баз даних від компанії EBSCO, бази академічних часописів американського видавництва John Wiley & Sons, ресурсів порталу Springer Link, електронного архіву української періодики LIBRARIA та доступом до ряду інших інформаційних ресурсів (<https://cutt.ly/7gtUDP3>)), доступом до інституційного та електронного репозиторіїв університету та пов'язаною з ними інфраструктурою. Університет постійно організовує наукові заходи різного рівня, на яких здобувачі можуть систематично апробувати результати досліджень. З моменту започаткування ОНП було проведено наступні наукові заходи: міжнародний симпозиум «Італійсько-українські контрастивні студії: мовознавство, літературознавство, переклад», 2018 р.; Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, магістрантів, аспірантів і молодих учених «Актуальні проблеми літературознавства та мовознавства» (в 2017, 2018, 2019 рр.); круглий стіл молодих учених, аспірантів та магістрантів «Актуальні проблеми літературознавства та мовознавства», 2016 р.; III і IV Всеукраїнська науково-практична конференція «На перетині мови і права» (в 2019 і 200 рр.); IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Від словника Бориса Грінченка до сучасних лексикографічних систем», 2018 р.; Всеукраїнська наукова конференція – XII Грінченківські читання «Борис Грінченко: людина на тлі епохи», 2019 р.; X Міжнародна наукова конференція «Літературний процес: моделі, матриці, категорії», 2019 р.; круглий стіл «Досвід написання наукових статей аспірантами, викладачами Інституту філології», 2017 р., та ін. Аспіранти мають можливість безкоштовно публікувати результати своїх досліджень у рецензованих філологічних часописах університету «Синопис: текст, контекст, медіа» (електронне наукове фахове видання, категорія «Б» від 02.07.2020 р.; виходить з 2013 р.), «Літературний процес: методологія, імена, тенденції» (виходить з 2012 р.), «Studia Philologica» (виходить з 2012 р.). Аналіз персонального складу спеціалізованої вченої ради Д 26.133.03 (<https://cutt.ly/1gtUGQK>) із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук за спеціальностями 10.01.01 «Українська література» та 10.01.06 «Теорія літератури» (діє з грудня 2019 р.; повноваження спецради продовжено до 15.05.2021 р.), та публікаційної активності її складу (відповідно до інформації з відкритих інтернет-джерел) засвідчує можливість формування разових спеціалізованих вчених рад.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЕГ було надано ряд доказів про участь аспірантів даної ОНП в міжнародних академічних програмах і проєктах (договори про участь у програмах академічної мобільності, діючі угоди про міжнародне співробітництво між Київським університетом імені Бориса Грінченка та зарубіжними університетами). Упродовж 2017-2020 рр. аспіранти ОНП були учасниками програми ЄС «Еразмус+», напрям Жан Моне – слухачами модулів «Higher Education Quality and Its Expert Support: Ukraine's movement towards the European Union» («Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до ЄС») (<https://cutt.ly/qgtULJn>) та з 2019 р. є учасниками проєкту в межах цього ж напрямку «State-international-public: European values and norms determining interdisciplinary university module (STIPENDIUM)» («Державне-міжнародне-суспільне: європейські цінності та норми, що формують завдання міждисциплінарного навчального модулю (STIPENDIUM)») (<https://cutt.ly/zgtUXuP>). На сьогодні здобувач А.О. Бахтіна бере участь у міжнародному проєкті «Горизонт 2020» «ELEXIS (Європейська лексикографічна структура)» (<https://elex.is/portfolio-item/bgku/>; <https://elex.is/>) (розпочато в 2019 р.). У 2018 р. в академічному стажуванні за програмою ЄС «Еразмус+ KA107» взяли участь аспірантки В.В. Маматова та М.В. Тітаренко (Русенський університет «Ангел Кинчев», Болгарія). В 2019-2020 рр. учасницею програми «Еразмус+ KA107» в Університеті Фоджа (Італія) була аспірантка А.С. Копитіна. EG зауважує започатковану позитивну практику спільних публікацій наукових керівників і аспірантів, підготовлених у рамках участі в міжнародних проєктах: Bakhitina Anna O., Rusudan K. Makhachashvili, Kovpik Svetlana I., Shmeltser Ekaterina O. Technology of poetry presentation via Emoji Maker platform: Pedagogical function of graphic mimesis // CEUR Workshop Proceedings “7th Workshop on Cloud Technologies in Education”. 2020. Vol. 2643. <http://ceur-ws.org/Vol-2643/> (індексується в Scopus). Результати наданих EG опитувань засвідчують те, що питання академічної мобільності для більшості здобувачів не є актуальним. EG рекомендує зазначену вище практику спільних публікацій в наукових виданнях, які індексуються міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science, поширити її на інших спеціалізаціях даної ОНП, а також розглянути забезпечення щонайменше однієї можливості для стажування кожного аспіранта за кордоном упродовж навчання на ОНП.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів даної ОНП є виконавцями науково-дослідних тем УкрІНТЕІ та міжнародних науково-дослідницьких програм: «Типологія ідентичностей у художньому і критичному дискурсах», УкрІНТЕІ 0117U005200 (О.О. Бровко, О.Є. Бондарева, А.С. Брацкі, О.В. Гальчук, Т.І. Вірченко, Н.М. Віннікова, О.В. Єременко, Ю.І. Ковбасенко, І.Є. Руснак, Р.А. Козлов), «Розвиток європейських мов і літератур у контексті міжкультурної комунікації», УкрІНТЕІ 0116U006607 (Р. Махачашвілі), «ELEXIS (Європейська лексикографічна структура)» програми «Горизонт 2020» (Р.К. Махачашвілі, О.Л. Доценко) та ін. Більшість наукових керівників аспірантів є членами редколегій наукових філологічних часописів: Махачашвілі Р.К. – головний редактор фахового електронного наукового видання «Синопис: текст, контекст, медіа» (<https://cutt.ly/jgtUNiX>); Буніятова І.Р. – головний редактор наукового збірника «Studia Philologica» (<https://cutt.ly/5gtUMxy>); Вірченко Т.І., Віннікова Н.М., Бондарева О.Є., Буніятова І.Р., Єременко О.В. – члени редакційної колегії фахового електронного наукового видання «Синопис: текст, контекст, медіа»; Козлов Р.А. – заступник головного редактора фахового електронного

наукового видання «Синопис: текст, контекст, медіа»; Бровко О.О., Бондарева О.Є., Гальчук О.О., Брацкі А.С., Єременко О.В. – члени редколегії електронного видання кафедри світової літератури «Manuscript: класична спадщина і сучасний літературний процес» (<https://cutt.ly/fgtU1Xa>); Бондарева О.Є., Єременко О.В., Колесник О.С., Махачашвілі Р.К. – члени редколегії наукового збірника «Studia Philologica»; Руснак І.Є. – головний редактор наукового видання «Літературний процес: методологія, імена, тенденції» (<https://cutt.ly/KgtU2rz>); Колесник О.С. – член редколегії «Наукового вісника Чернівецького університету «Германська філологія» та ін. Аналіз публікацій наукових керівників із відкритих джерел (зокрема профілів викладачів зі сторінок відповідних кафедр і університетських е-портфоліо), інституційного та електронного репозиторіїв університету загалом підтверджує систематичність публікацій наукових керівників (потенційних рецензентів). ЕГ рекомендує окремим науковим керівникам систематично публікувати результати наукових досліджень у провідних фахових періодичних часописах України та зарубіжжя: зокрема, к. філол. н., доцентам, доценту кафедри української мови Доценко О.Л. та доценту кафедри англійської філології та перекладу Цапро Г.Ю.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Відповідно до проаналізованих наданих ЕГ додаткових доказів (приклади результатів перевірки наукових робіт редколегіями університетських філологічних часописів) та проведених онлайн зустрічей із адміністрацією, здобувачами і викладачами, а також із випускниками даної ОНП, слід констатувати, що університет цілковито забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності аспірантів та їхніх наукових керівників. Позитивною практикою є підписання кожним учасником освітнього процесу Декларації про академічну доброчесність (упроваджено в 2016 р.) відповідно до «Кодексу корпоративної культури» (<https://cutt.ly/xgtU9Vm>) та чинного «Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка», яке діє у ЗВО з 2019 р. (<https://cutt.ly/XgtU4zo>). ОК «Філософія і методологія наукової діяльності» містить модуль «Наукова етика», який передбачає вивчення тем «Норми наукової етики. Кодекс українського вченого та його особливості», «Порушення норм етики науки, відповідальність за наслідки вченого» (РП 2018 р.); модуль «Інтернаціоналізація науки» в ОК «Стратегії наукових досліджень» також передбачає розгляд теми «Етика наукових публікацій. Представлення наукових здобутків у веб-просторі» (РП 2018 р.). З грудня 2019 р. до поширення практик академічної доброчесності долучилося Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, яке запровадило «Школу академічної доброчесності» – систему університетських заходів для утвердження принципів культури академічної доброчесності у ЗВО (<https://cutt.ly/bgtIwfs>). Науково-педагогічні працівники (представники редколегій часописів університету і члени спеціалізованої вченої ради) і здобувачі під час онлайн зустрічей підтвердили обов'язковість перевірки наукових робіт антиплагіатними системами (на зразок Unicheck). За наданою інформацією, наразі прецедентів виявлення академічного плагіату в публікаціях здобувачів вищої освіти зазначеної ОНП та їхніх наукових керівників немає. Також позитивною практикою є утворення університетської Комісії з академічної доброчесності (<https://cutt.ly/bgtIrMQ>). З метою пропагування принципів академічної доброчесності ЕГ пропонує інформацію про діяльність комісії зробити більш відкритою – через представлення її складу та діяльності на інформаційних платформах ЗВО. ЕГ також пересвідчилась, що наукові керівники не були позбавлені права керувати дослідженнями аспірантів відповідно до рішення Комітету з етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їхню підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю і в межах вузьких спеціалізацій. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень наукових керівників. Наявна відповідність напрямові та тематиці досліджень аспірантів публікацій і наукових зацікавлень наукових керівників і потенційних рецензентів. На даній ОНП забезпечено можливості для постійного та систематичного долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю у різних формах. Науковими керівниками здобувачів вищої освіти третього рівня за ОНП «Філологія» є діяльні дослідники, окремі з яких активно долучені до міжнародного академічного простору. ЗВО повною мірою забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності аспірантів та їхніх наукових керівників як через адміністративні структури, так і через Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, яке впроваджує загальноуніверситетські заходи з популяризації академічної доброчесності в університеті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

З огляду на те, що ОНП передбачає підготовку викладачів ЗВО, ЕГ рекомендує проєктній групі передбачити в ОНП таку нормативну ОК, яка була б чіткіше спрямована на формування професійно-педагогічної компетенції викладача закладу вищої освіти. ЕГ пропонує систематизувати започатковану на ОНП позитивну практику спільних публікацій

наукових керівників і здобувачів ОНП у провідних фахових виданнях України та зарубіжжя. ЕГ радить звернути увагу на активізацію опублікування результатів наукових досліджень наукових керівників і здобувачів у міжнародних рецензованих виданнях, віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank (показник Scopus) або Journal Citation Reports (довідковий ресурс WoS). Доцільним є забезпечення можливості для участі в закордонному стажуванні кожного аспіранта за даною ОНП впродовж навчання.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Враховуючи наведені сильні сторони і позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за Критерієм 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
----------	-------------	-----------

Додаток	<i>Витяг з протоколу № 2 від 19.04.2016 р..pdf</i>	AKG8S3q4zvpHYD1MifH5EX1oNGvAg+sB5XUhS2v9PS4=
Додаток	<i>Витяг з протоколу № 6 від 01.12.2015 р..pdf</i>	sRHMotSv+BBbITkEflL1WOZd31bkvV4zNxWdc8GqK4Wc=
Додаток	<i>Витяг з протоколу спільного засідання від 05.02.2016 р..pdf</i>	SAJI72nVuB4xDO8OVXheKolt2jKLIo/66R8zpbHO9BI=
Додаток	<i>Витяг із протоколу №2 від 11.09.2020 р..pdf</i>	NnIobwQTK61n4AB7sOy9ZHGQTcHj/8AMW8ZJN94Ov3I=
Додаток	<i>Витяг із протоколу №7 від 29.01.2020 р..pdf</i>	Rlm4wcLeNEDfrqZJc7ZcqQBpsTGPr6pSFksZovRSy/8=
Додаток	<i>Інформація про підвищення кваліфікації НПП ОНП «Філологія».pdf</i>	D2ikyencJLjqZPuaCRxIAz7ZjpbB4hZWvIh9CrTFkOM=
Додаток	<i>Результати перевірки наукових робіт1.pdf</i>	26RCAImXZgDHYvL7PAdfNoMuaP9M2t/1Ct6JJOiv6Kg=
Додаток	<i>Результати перевірки наукових робіт2.pdf</i>	cy89Tw45kIoTmtnxrKd/WTE5ISTleFBhJvSp9qYvbv8=
Додаток	<i>Результати перевірки наукових робіт3.pdf</i>	YpcqhzIweJ8qOgm68oespq7zcHXOHPtByaJjn/jIQJA=
Додаток	<i>Результати перевірки наукових робіт4.pdf</i>	56TfytGH3rEJiO7BIen3XkSHHPK6D9hsRhWUjHSJKTQ=
Додаток	<i>Скан-копії індивідуальних планів.pdf</i>	HSMuIJERNa4IZVt53ju9UDiiUF7NV4pgt6UkQOkyKoQ=
Додаток	<i>Список публікацій аспірантів.pdf</i>	WVvSe2LX5oX/WGGXp5kf4CR8UwKQqDm7/ZxCdJtiZfE=
Додаток	<i>Таблиця 2 Зведена інформація про викладачів ОП.pdf</i>	ayXl/NTJoIYQWDVaYDXEvwNEWiIdf5TWNqs9QjY9lSg=
Додаток	<i>Теми аспірантів і наукове середовище.pdf</i>	S9Y6+mXzilML+xuhm1DIjKQ3YmlC3TDaOrYUeDlo4yU=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Чик Денис Чабович

Члени експертної групи

Загнітко Анатолій Панасович

Михнюк Сергій Вікторович